

ကျေးရွာလူထု၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် အစီရင်ခံစာ

ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာ

ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာအုပ်စု

မိတ္ထီလာမြို့နယ်

ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်

မာတိကာ

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း----- ၃

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်----- ၃

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်----- ၃

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း----- ၄

၂။ ဆပ်ပြာကျင်း ကျေးရွာ၏အနေအထား

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်----- ၆

၂.၂ ဆပ်ပြာကျင်း ကျေးရွာအကြောင်း----- ၆

၂.၃ မိုးလေဝသနှင့်ရာသီဥတုအခြေအနေ----- ၇

၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)----- ၉

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု (Climate Change)----- ၁၃

၃။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း----- ၁၅

၃.၂ ရာသီခွင်ပြုပြင်မှု----- ၁၆

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု၊ ဘေးအန္တရာယ်ပြုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြုမြေပုံ----- ၁၇

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း----- ၂၀

၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြုမြေပုံနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၂

၃.၆ ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြုမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၅

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အသိပညာပေးမှုများ ----- ၂၈

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏လိုအပ်ချက်များနှင့်အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ----- ၂၈

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ----- ၂၉

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း----- ၃၀

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှုသတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအကျိုးသက်ရောက်မှုများ ကိုအဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း----- ၃၁

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း----- ၃၂

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့်ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား (Pair Wise Ranking)----- ၃၃

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)----- ၃၅

၆။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ (Action Plan)----- ၃၇

၇။ နိဂုံးချုပ်----- ၃၈

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက် ပြုပြင်ခြင်း- ----- ၃၈

နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ

နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း

နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မီတီ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ နောက်ဆက်တွဲ

(၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ ဆပ်ပြာကျင်းအုပ်စု၊ ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ် သုံးသပ်ချက်ကို “ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်းတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်” မှ ဆန်းစစ်လေ့လာထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

BRACED မြန်မာမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းသည် နိုင်ငံတကာအင်ဂျီနီယာများ၊ ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို လေ့လာသုတေသနပြုနေသော သုတေသန အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ပူးပေါင်းချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ BRACED မိတ်ဖက်အဖွဲ့တွင် ဦးဆောင်သူအဖြစ် Plan International Myanmar မှဆောင်ရွက်ပြီး Actionaid Myanmar, BBC Media Action, World Vision, Myanmar Environmental Institute နှင့် UN Habitat တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး ရပ်ရွာ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ပိုမိုတောင့်တင်း ခိုင်မာလာစေရန် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

ဤဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာ၏ ဆန်းစစ်လေ့လာချက်ကို BRACED ၏ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုများ၊ အသုံးပြုရန်ပုံစံများ၏ ထောက်ပံ့ ကူညီမှုဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်

BRACED ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတို့၏ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုတို့အား သုံးသပ်နိုင်ရန်နှင့် ရပ်ရွာလူထုကြံ့ခိုင်မှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုများအား သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေး ကော်မတီနှင့် ရပ်ရွာလူထုများ မှ အမျိုးမျိုးသောရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှုတို့ပေါ်တွင် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်နိုင်မှု၊ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တိုးမြှင့်လာရန် အလို့ငှာ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုများ အတူတကွ အားလုံးပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရမည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်

ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရပ်ရွာ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း အားကောင်းလာစေရန် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည် ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နည်းလမ်းများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ကလေးသူငယ်၊ အမျိုးသမီးများ၊ မသန်စွမ်းများ

စသည့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ အနေဖြင့်လည်း ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လိုမှုများ ရှိလာစေရန် အသီးသီးသော တာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်လာစေရန်နှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များပြည့်မီစေရန် ရွာသူရွာသားအားလုံး၏ ပူးပေါင်းမှုကို ရရှိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းဖြင့် လိုအပ်သော ကျေးရွာသတင်းအချက်အလက် ပြောင်းလဲမှုများကို ပုံမှန်ပြုလုပ်နိုင်ရန်၊ အသစ်ပြောင်းလဲလာသော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုများအတွက် သတင်းအချက် အလက်နှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပူးပေါင်းပြုလုပ်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း

ဤရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်ချက်သည် BRACED စီမံကိန်းမှ ဖော် ထုတ်ထားသော ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်မှ တင်ပြချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏

ရည်မှန်းချက် (၁) ရပ်ရွာလူထု၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ်တွင် သိပ္ပံနည်းကျအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ အနာဂတ်တွင် ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများအပေါ်တွင် ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်။

ရည်မှန်းချက် (၂) ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုနှင့်ဖိစီးမှုများ အပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုရှိသူ များနှင့် ထိခိုက်လွယ်သော အရာများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်နှင့်

ရည်မှန်းချက် (၃) ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသော ရပ်ရွာလူထုကို တည်ဆောက်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့ပေး နိုင်သော ရပ်ရွာလူထု၏ စွမ်းဆောင်ရည်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

လက်စွဲစာအုပ်ပါ ဖော်ပြချက်များကို အခြေခံ၍ ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာ၊ ဆပ်ပြာကျင်းအုပ်စုတွင် တစ်လကျော် ခန့်အချိန်ယူ၍ ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ကာ ကျေးရွာ၏ သတင်းအချက်အလက် များကို နည်းကိရိယာများ (assessment tools) အသုံးပြု၍ စုဆောင်းဖော်ထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။

ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းအဆင့်များတွင်....

၁။ ကျေးရွာနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ၏ အခြေအနေများကို အကြိုခန့်မှန်း သိရှိနိုင်ရန် ရပ်ရွာ လူထုနှင့် ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် နောက်ခံဆင့်ပွား အချက်အလက်များ (secondary data) ကို ဆန်းစစ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ အချက်အလက် သုံးသပ်ခြင်းများတွင်...

- RIMES ၏ရာသီဥတုဆိုင်ရာအချက်အလက်မှတ်တမ်း (Climate Profiles)
- ActionAid Myanmar ၏ကျေးရွာစာအုပ်ပါ အချက်အလက်မှတ်တမ်း (Village Book)

၂။ BRACED ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်ကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ပြီးပြည့်စုံသော သတင်းအချက်အလက် စုဆောင်းနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းတွင် အသုံးပြုခဲ့သော နည်းကိရိယာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း
- ရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်
- အရင်းအမြစ်၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ
- အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း
- ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြပုံနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း
- ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း
- ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ
- သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများကိုရရှိနိုင်မှု
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကိုဆန်းစစ်ခြင်း
- ထိခိုက်လွယ်မှုဆန်းစစ်ခြင်း

၃။ သတင်းနှင့်အချက်အလက်များ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ခြင်း။

စုဆောင်းထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို အားကောင်းလာစေရန် သင့်လျော်သည့် လုပ်ဆောင်ချက် များကို ကနဦးသတ်မှတ်နိုင်ရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများ ဦးစားပေး သတ်မှတ်ခြင်း စတင်ရာတွင် အတည်ပြုနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ နည်းကိရိယာများဆန်းစစ်ခြင်းအားဖြင့် ပါဝင်သောလုပ်ငန်းစဉ်များမှာ...

- ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော အဓိကဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးအန္တရာယ်များ အဆင့် သတ်မှတ်ရန်။
- ဦးစားပေးရွေးချယ်ထားသော ဘေးအန္တရာယ်များအပေါ် အခြေခံ၍ ရပ်ရွာလူထု အနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ချက်များရွေးချယ်ခြင်း။
- BRACED ရန်ပုံငွေမှ ထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ရာတွင် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း နည်းကိရိယာများ အသုံးပြု၍ ရွေးချယ်ခြင်း။
- ရာသီအလိုက်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရန် မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် များကို အခြေခံ၍ ကာလတိုဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း။
- ဖြစ်နိုင်ချေများပြီး ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော ဘေးများအတွက် စိတ်မှန်း ဖြစ်နိုင်ခြေများ ပုံဖော်နိုင်ရန် ဘေးများ၏ပြင်းအားနှင့် ပမာဏပေါ်တွင် အခြေခံ၍ မတူညီသော အခြေအနေအဆင့်ဆင့်တွင် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများ သတ်မှတ်ရန်။

ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းများအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ တိုက်ရိုက်ခံစားရသော သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်များ၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများကို ရပ်ရွာလူထု၏ ရင်ဆိုင် တုန့်ပြန်နိုင်စွမ်းကို ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြောင်းလဲမှုများ၊ လူမှု-စီးပွားကဏ္ဍ ပြောင်းလဲမှုများနှင့် ပဋိပက္ခအစရှိသော ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်ရန် အဓိက လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်အများကို ဆွေးနွေးပွဲတွင် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၊ သက်ကြီးများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီဝင်များ၊ ကျေးရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ သတင်းအချက် အလက်များကဲ့သို့သော အခြားလိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ Myanmar Environmental Institute နှင့် အခြားသောပညာရပ်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ မှလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။

၂။ ဆပ်ပြာကျင်းရွာ၏ အနေအထား overview

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်

ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာသည် ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာအုပ်စု၊ မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ မန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီးတွင် တည်ရှိပါသည်။ မိတ္ထီလာမြို့၏ အနောက်ဘက် မိုင် (၇) အကွာ ရန်ကုန်-မန္တလေး ကားလမ်းမကြီး မိုင်တိုင်(၂၇၆)မိုင်၃၇၈လုံ မြောက်ဘက် (၂)မိုင်ခန့်အကွာတွင် တည်ရှိပါသည်။ ။ အရှေ့ဘက်တွင် ကျောက်ပုံကျေးရွာ၊ အနောက်ဘက်တွင် ဒီးတုတ်တောင်၊ တောင်ဘက်တွင် အင်းကုန်းနှင့် ညောင်ပင်သာရွာတို့ တည်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာ အကျယ်အဝန်းမှာ (၈)ဧက ကျယ်ဝန်း ပါသည်။

၂.၂ ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာ အကြောင်း

ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာသည်

လူမှုရေး - လူဦးရေ (၄၄၄) ဦးနှင့် အိမ်ထောင်စု (၁၂၄) စုရှိပြီး ကျား (၂၀၄) ယောက်၊ မ (၂၄၀) ယောက် နေထိုင်ကြပါသည်။ ဗမာလူမျိုးများ အဓိကနေထိုင်ကြပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာကိုးကွယ်ကြသည်။ ဗမာစကားသည် အဓိကဘာ သာစကား ဖြစ်သည်။ တစ်ဆယ့်နှစ်လရာသီကျင်းပသော လူမှုဘာသာ ရိုးရာပွဲများကို နှစ်စဉ်ပြုလုပ် ကျင်းပကြသည်။

ပညာရေး -ဆပ်ပြာကျင်းရွာတွင် အခြေခံပညာမူလ တန်းကျောင်းတစ် ကျောင်းရှိသည်။ မူကြိုအပါအဝင် ကျောင်းသားဦးရေ (၃၀)ကျော်ရှိသည်။ ကျောင်းနေအရွယ် ကလေးအားလုံး ကျောင်းနေကြသည်။ ကျောင်းဆရာဆရာမ (၆)ဦးရှိပြီး အစိုးရခန့် များဖြစ်ကြသည်။

စီးပွားရေး - အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာလုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး စုစုပေါင်း ယာဇက (၄၀၀)ကေ ခန့်ရှိပြီး နှမ်း၊ ပဲအမျိုးမျိုး၊ ဝါ၊ ပြောင်း၊ ငရုတ်နှင့် စပါးတို့ကို စိုက်ပျိုးသည်။ နှမ်း၊ စပါး၊ တို့ကို အဓိကထား စိုက်ပျိုးသည်။အချို့သီးနှံများသည် နှစ်သီးစားစိုက်ပျိုး နိုင်သည်။

၂.၃ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုအခြေအနေ

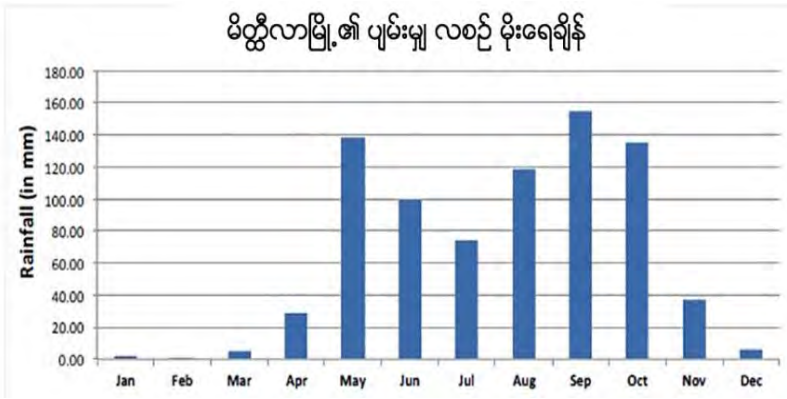
မိတ္ထီလာမြို့နယ်သည် ပုံ (၄) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း မြောက်လတ္တီကျု ၂၀°၅၃’၊ အရှေ့လောင်ဂျီကျု ၉၅°၅၃’ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဗဟိုချက်မတွင် တည်ရှိနေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြားသော ခြောက်သွေ့ဒေသများကဲ့သို့ ၎င်းမြို့သည် အခြားမြို့နယ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက မိုးရေချိန်ရရှိမှု နည်းပါးသည်။

မိတ္ထီလာမြို့နယ်ရှိ မိုးရေချိန်သည် ခြောက်သွေ့ဒေသရှိ မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံကို ဖော်ပြနေသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ (၈၀၀) မီလီမီတာ အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်တိုင်းတာချက်များမှာ ပုံ (၅) အတိုင်း မေလနှင့် စက်တင်ဘာလများတွင် ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းခြောက်သွေ့ဒေသရှိမန္တလေး တိုင်းဒေသကြီးအတိုင်းရှိမိတ္ထီလာမြို့နယ်

ဧပြီလသည် ပျမ်းမျှအပူချိန် (၃၈.၂) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိ၍ အပူဆုံးလ ဖြစ်သည်။ မိတ္ထီလာ မြို့တွင် အမြင့်ဆုံးအပူချိန် တိုင်းတာချက်မှာ (၂၀၁၀) ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၁၃) ရက်နေ့၏ (၄၆) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ဖြစ်ပြီး အနိမ့်ဆုံး

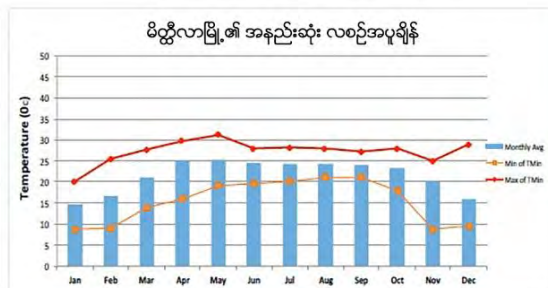
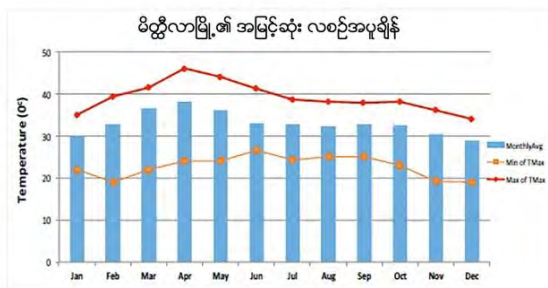

ပုံ၅။မိတ္ထီလာမြို့၏ မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံသည် မေလနှင့်စက်တင်ဘာလတို့တွင် အမြင့်ဆုံးသို့ ရောက်ရှိတတ်သော Bimodal ပုံစံကို ဖော်ပြသည်။ နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန် ၈၀၀ မီလီမီတာသာ ရရှိသောကြောင့် မြို့သည် လေ့လာခဲ့သော မြို့နယ်များတွင် မိုးရေချိန် အနည်းဆုံး ရရှိသော မြို့ဖြစ်သည်။

အပူချိန်တိုင်းတာချက်မှာ (၂၀၀၇) ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၃) ရက်နေ့နှင့် (၁၉၉၂) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၇) ရက်နေ့များ၏ (၁၉) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်လေသည်။ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို (၁၉၉၄) ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၆) ရက်နေ့တွင် (၁၉.၁၀) ဒီဂရီဆယ်လဆီရပ်ကို

တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့ရသည်။ အအေးဆုံးလများမှာ ပျမ်းမျှ အနိမ့် ဆုံးအပူချိန် (၁၄.၆) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိသော ဇန်နဝါရီလနှင့် ဒီဇင်ဘာလများ ဖြစ်ကြသည်။ (၁၉၈၁-၂၀၁၀) ခုနှစ်များ အတွင်းတွင် တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့သော အအေးဆုံး၊ အပူချိန်များမှာ (၁၉၉၂) ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၆) ရက်နေ့ (၈.၈၀ ဒီဂရီ C)၊ (၁၉၈၁) ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် (၈.၉၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်၊ (၁၉၉၇) ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၉) ရက်တွင် (၉ ဒီဂရီ C)၊ (၁၉၉၇) ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၅) ရက်နှင့် (၁၉၈၃) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၃) ရက်များတွင် (၉.၅၀) ဒီဂရီ C နှင့် (၁၉၉၉) ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ (၂၇) ရက်နေ့တွင် (၉.၇၀) ဒီဂရီ C ကိုလည်းကောင်း အသီးသီးတိုင်းတာ မှတ်သားခဲ့ကြသည်။

မိတ္ထီလာမြို့တွင်းရှိ ပျမ်းမျှအနည်းဆုံးနှင့် အမြင့်ဆုံးအပူချိန်နှင့် လစဉ်အမြင့်ဆုံး၊ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်များကိုပုံ (၆) တွင်ဖော်ပြထားသည်။

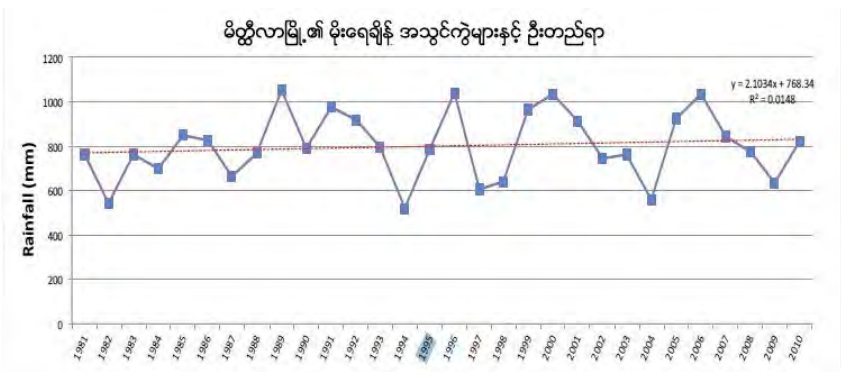

ပုံ ၆။ မိတ္ထီလာမြို့ လစဉ်ပျမ်းမျှအမြင့်ဆုံး (ပဲပုံ) နှင့် အမြင့်ဆုံး (ယာ) အပူချိန်၊ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ အချက်အလက်များကို စစ်တမ်းကောက်ယူမှုသည် ဧပြီလသည် အပူဆုံးလ အဖြစ် ဖော်ပြပြီး အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှနေ အပူချိန်နှင့် အပူချိန်တိုက်တိုင်းတာရရှိသည်။ အခြားတစ်ဘက်တွင် နေနှင့် အပူချိန်များအားဖြင့် ဖော်ပြရလျှင် အအေးဆုံးလများမှာ ဇန်နဝါရီနှင့် ဒီဇင်ဘာလများ ဖြစ်ကြသည်။

၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)
 မိုးရာသွန်းမှုအသွင်ကွဲများ၊ လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ
 နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်

နှစ်စဉ်-မိုးရေချိန် အမြင့်အသွင်ကွဲများကို မိုးရေချိန်အတက်အကျများဖြင့် မိတ္ထီလာမြို့တွင် တွေ့ရပြီး ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ ပုံ (၇) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း (၈၀၀) မီလီမီတာ ရှိလေသည်။ နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း တိုင်းတာချက်များအရ (၁၉၉၄)ခုနှစ်သည် အခြောက်သွေဆုံး နှစ်ဖြစ်ပြီး (၅၂၂)မီလီမီတာသာ ရရှိပြီးစိုစွတ်သော (၅၃) ရက်တွင် ရရှိမှုမညီမျှပေ။ ယင်းနှစ်များတွင် ၂၄ နာရီ အတွင်း အမြင့်ဆုံးမိုးရွာသွန်းမှုမှာ ဇွန်လ(၁၁)ရက်တွင် (၄၁) မီလီမီတာ၊ ဩဂုတ်လ(၆)ရက်တွင် (၄၁မီလီမီတာ)၊ မေလ (၃၀) ရက်တွင် (၃၂မီလီမီတာ)နှင့် မေလ ၂၈ ရက်တွင် (၂၉မီလီမီတာ) တို့ အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။ ကျန်သောစိုစွတ်ရက်များမှာ (၂၀)မီလီမီတာ အောက်တွင်သာ တိုင်းတာ မှတ်သား ရရှိသည်။

အခြားတစ်ဘက်တွင် (၁၉၈၉) ခုနှစ်တွင် အစိုစွတ်ဆုံးနှစ် အဖြစ် မိုးရေချိန် (၁၀၅၃) မီလီ မီတာကို တိုင်းတာမှတ်သားရ သည်။ ယင်းနှစ်တွင် (၂၄)နာရီ အတွင်း မိုးအလွန်အကဲ ရွာသွန်းမှုကို မေလ (၁၃)ရက် နေ့တွင် (၁၉၄ မီလီမီတာ) နှင့် ဇူလိုင်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် (၁၁၄ မီလီမီတာ) အဖြစ် တိုင်းတာ မှတ်သားမိသည်။ အခြားသောတိုင်းတာ

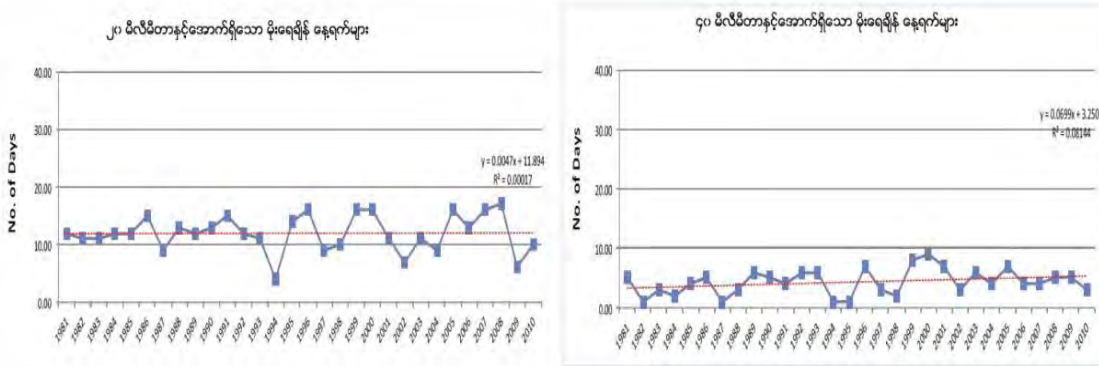

ပုံ ၇။ မိတ္ထီလာမြို့၏ ၁၉၈၁-

၂၀၁၀ခုနှစ်အတွင်းမိုးရေချိန်အသွင်ကွဲများ။ အချက်အလက်များသည်နှစ် (၃၀) အတွင်းနှစ်စဉ်မိုးရေချိန်အသွင်ကွဲများကိုဖော်ပြသည်။ အခြောက်သွေ ဆုံးနှစ်မှာ ၁၉၉၄ခုနှစ်နှင့်အစိုစွတ်ဆုံးနှစ်မှာ ၁၉၈၉ခုနှစ်ဖြစ်သည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ ၈၀၀ မီလီမီတာခန့်ရှိသည်။

မှတ်သားမိသည့် ၂၄ နာရီအတွင်း မိုးရွာသွန်းမှုများမှာ အောက်တိုဘာလ(၇)ရက်တွင် (၆၃မီလီမီတာ)၊ ဩဂုတ်လ(၂၆)ရက်တွင် (၆၀မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ (၉) ရက်တွင် (၅၅မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ(၁၈)ရက်တွင် (၅၁မီလီမီတာ)၊ ဧပြီလ(၃၀)ရက်တွင် (၃၈မီလီမီတာ) ဇွန်လ(၁)ရက်နေ့တွင် (၃၀မီလီမီတာ) အောက်တိုဘာလ(၁၅)ရက်တွင် (၂၇မီလီမီတာ)နှင့် အောက်တိုဘာ(၂၃)ရက်တွင် (၂၆မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ (၁၀)ရက်တွင် ၂၁ မီလီမီတာနှင့် ဩဂုတ်လ(၂၁)ရက်တွင် (၂၀မီလီမီတာ) တို့အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။ အခြားသောမိုးရွာသွန်းမှုများမှာ (၂၀) မီလီမီတာ အောက်များသာ ဖြစ်ကြသည်။ မိတ္ထီလာမြို့၏ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်မှာ မြင့်မားလာကြောင်းတွေ့ရသည်။ ပျမ်းမျှမိုးရေချိန် အထက်နှင့်အောက် တူညီစွာရှိသော နှစ်များလည်းရှိသည်ဖြစ်ရာ ကောင်းကျိုးဖြစ်စေသည့် ထူးခြားမိုးရေချိန်ကို (၁၉၈၉) ခုနှစ်တွင်

(၁၀၅၃မိလီမီတာ)၊ ၁၉၉၆ခုနှစ်တွင် (၁၀၄၃မိလီမီတာ)၊ ၂၀၀၆ခုနှစ်တွင် (၁၀၃၇မိလီမီတာ) နှင့် ၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် (၁၀၃၃မိလီမီတာ) ကို အသီးသီးတိုင်းတာ မှတ်သား ခဲ့ကြသည်။ အသေးစိတ်ဆန်းစစ်မှုများ၏ လွန်ကဲမိုးရေချိန်များသည် (၂၀) မိလီမီတာနှင့် (၄၀)မိလီမီတာ ကြားတွင် အနည်းငယ်မြင့်တက်လာကြောင်း တွေ့ရသည်။

ပုံ ၈။ ၂၀ မိလီမီတာနှင့်အောက် နှင့် ၄၀မိလီမီတာနှင့်အောက်မိုးရေချိန်များ သည်မိတ္ထီလာမြို့၏ အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်ကြောင်းအနည်းငယ်ဖော်ပြသည်။

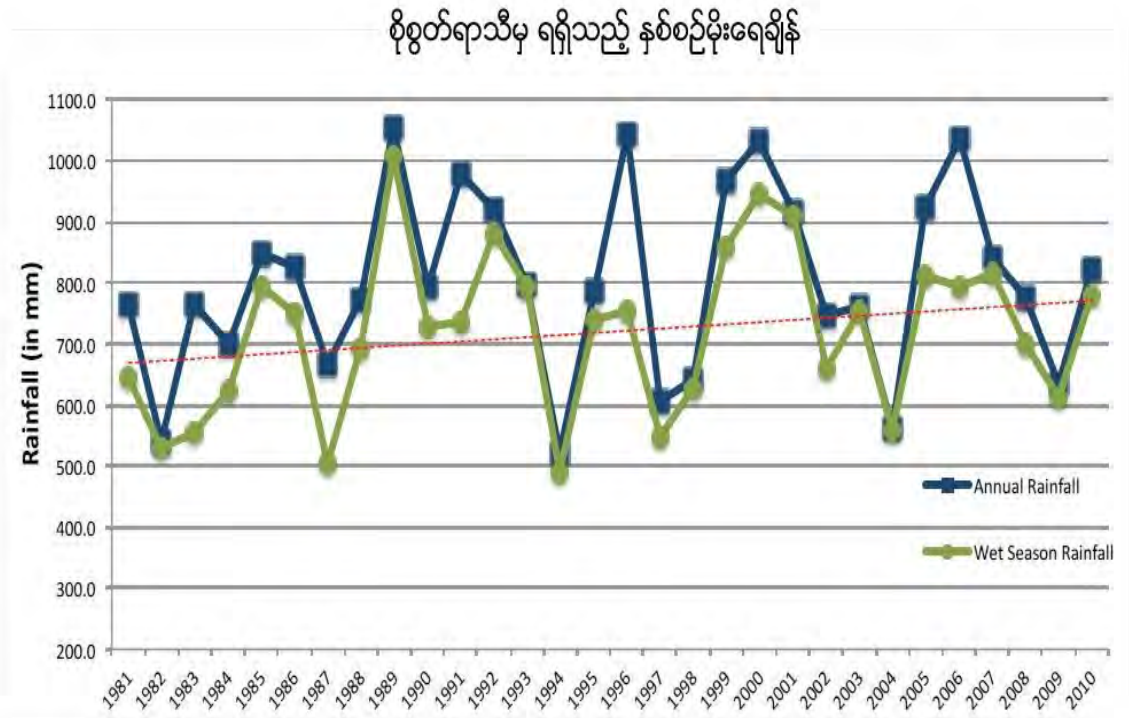
နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်းတွင် မိတ္ထီလာမြို့တွင်(၂၄)နာရီအတွင်းတွင် မိုးရေချိန်၄၀မိလီမီတာ >ရှိ အကြိမ်ပေါင်း(၁၃၀) လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းအချက်များမှ မိုးရေချိန် (၉) ခုမှာ(၂၄)နာရီအတွင်း (၁၀၀)မိလီမီတာထက် ကျော်လွန်သည်။ (၁၉၈၉ခုနှစ် မေလ၁၃ရက်နေ့တွင် (၁၉၄)မိလီမီတာ၊ (၂၀၀၃)ခုနှစ်မေလ(၂၃)ရက်နေ့တွင်(၁၈၀)မိလီမီတာ၊ (၂၀၀၁)ခုနှစ်ဇွန်လ(၂)ရက်နေ့တွင် (၁၂၁)မိလီမီတာ၊ (၁၉၈၉)ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင်နှင့် (၂၀၀၆)ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၂၄)ရက်နေ့တွင် (၁၁၄)မိလီမီတာ၊ (၁၉၈၇)ခုနှစ် ဩဂုတ်လ(၂၄)ရက်နေ့တွင် (၁၀၂)မိလီမီတာနှင့် (၂၀၀၂)ခုနှစ်ဩဂုတ်လတွင် (၁၀၁မိလီမီတာ)တို့ အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။

ဇယား ၂။မိတ္ထီလာမြို့ရှိခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်းလွန်ကဲမိုးရေချိန်ဖြစ်ရပ်များ	
၂၄-နာရီလွန်ကဲမိုးရေချိန်	တိုင်းတာသည့်ရက်စွဲများ
၁၀၄မိလီမီတာ	၁၉၉၁ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၃ရက်
၆၆မိလီမီတာ	၁၉၉၆ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၄ရက်
၅၆မိလီမီတာ	၁၉၈၁ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၂၁
၅၅မိလီမီတာ	၁၉၈၈ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၁၉
၅၅မိလီမီတာ	၁၉၈၈ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၁၉
၅၀မိလီမီတာ	၁၉၉၆ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၂၃
၄၇မိလီမီတာ	၂၀၀၆ခုနှစ်၊ဧပြီလ၉ရက်
၄၃မိလီမီတာ	၂၀၀၈ခုနှစ်မတ်လ၂၆ရက်
၄၁မိလီမီတာ	၁၉၈၄နိုဝင်ဘာလ၂ရက်

(၁၀၀)မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်သော လွန်ကဲမိုးရေချိန်အများစုသည် စိုစွတ်ရာသီအတွင်း ဖြစ်ကြကြောင်းကို သတိပြုသင့်သည်။ သို့ရာတွင်(၂၄)နာရီအတွင်း(၁၀၀) မီလီမီတာ ရောက်ရှိသော လွန်ကဲမိုးရေချိန်များကိုလည်း နိုဝင်ဘာလတွင် တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ဇယား (၂) တွင် ယင်းအချက်အလက်များနှင့် အခြားသော(၄၀)မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သော လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ မိတ္ထီလာမြို့၏ ခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်း တိုင်းတာရရှိမှုများကို ဖော်ပြထားသည်။

စိုစွတ်၍ ခြောက်သွေ့မိုးရေချိန်

ပျမ်းမျှအားဖြင့် မိတ္ထီလာ၏ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်(၉၀%)မှာ စိုစွတ်ရာသီမိုးရေချိန်များဖြစ်သော်လည်း တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ်ကွာဟမှုများသည် သိသာထင်ရှားလာသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်အရ (၁၉၉၉)ခုနှစ်၏စိုစွတ်ရာသီတွင် မိုးရေချိန်အနည်းဆုံးတိုင်းတာမှတ်သားရသည် (၄၉၁မီလီမီတာ) နှင့် (၁၉၈၉)ခုနှစ် စိုစွတ်ရာသီတွင် တိုင်းတာမှတ်သားရသည့်မိုးရေချိန်မှာ (၁၀၀၆မီလီမီတာ) ဖြစ်လေသည်။ ၂၀၀၄၊ ၁၉၉၃၊ ၂၀၀၁၊ ၂၀၀၃၊ ၁၉၈၂၊ ၁၉၉၈နှင့် ၂၀၀၉ခုနှစ် စိုစွတ်ရာသီတွင် နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်အမြင့်ဆုံး တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းနှစ်များအတွင်း ခြောက်သွေ့ရာသီ မိုးရေချိန်မှာ (၂မီလီမီတာ-၂၀မီလီမီတာသာ) ဖြစ်လေသည်။

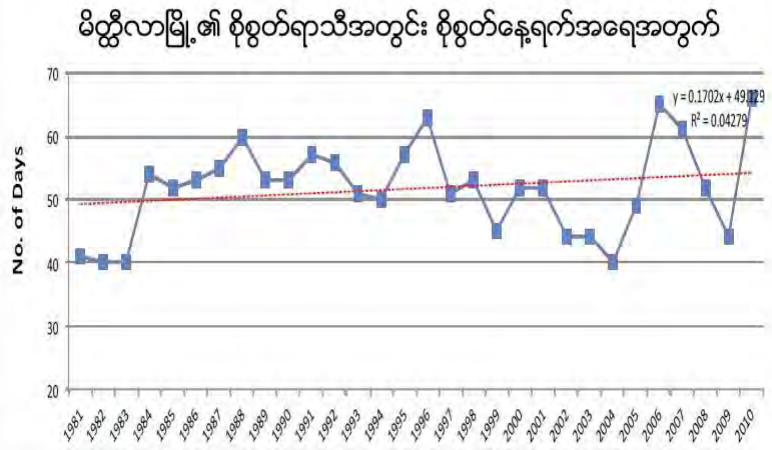

ပုံ ၉၊ မိတ္ထီလာမြို့ရှိ စိုစွတ်ရာသီမှ ရရှိသည့် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်

၁၉၉၆၊ ၁၉၉၁၊ ၂၀၀၆နှင့် ၁၉၈၃ခုနှစ်များအတွင်းတွင် စိုစွတ်ရာသီနှင့်နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်ရာသီအတွင်း အမြင့်ဆုံးအမှတ်သို့ရောက်ရှိခဲ့ကြောင်း မှတ်သားနိုင်သည်။ ယင်းနှစ်များအတွင်းတွင် ခြောက်သွေ့ရာသီသည် (၂၀၀) မီလီမီတာထက်ကျော်သော မိုးရေချိန်ကို ရရှိစေသောကြောင့် ခြောက်သွေ့လများအတွင်း လွန်ကဲဖြစ်ရပ်များဖြစ်သွားကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

စိုစွတ်လရာသီ၏မိုးရေချိန်သည် အမြင့်ဘက်ကို ဦးတည်သွားနေကြောင်းဖော်ပြနေသည်။ နှစ်ပေါင်း (၁၇)နှစ်အတွင်း စိုစွတ်ရာသီ၏ မိုးရေချိန်မှတ်သားမှုများသည် စိုစွတ်ရာသီ၏ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်ထက် ကျော်လွန်နေသည်။ ထူးခြားစွာဖြင့် ပိုမိုစိုစွတ်သော စိုစွတ်ရာသီများကို ၁၉၈၉တွင် ၁၀၀မီလီမီတာ၊ ၂၀၀၀ခုနှစ်တွင် ၉၄၆မီလီမီတာ၊ ၂၀၀၁တွင် ၉၀၉မီလီမီတာနှင့် ၁၉၉၂ခုနှစ်တွင် ၈၈၀မီလီမီတာတို့ကို အသီးသီးမှတ်သားမိသည်။ ယင်းစိုစွတ်ရာသီများ အတွင်းတွင် လွန်ကဲမိုးရေချိန် များကိုလည်း မှတ်သားရရှိသည်။

သို့ရာတွင် စိုစွတ်ရာသီ၏ မိုးရေချိန်သည် ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန်အောက် ရှိလျှင်ပင် မှတ်သားအတွင်းတွင် ၂၀၀၂ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၃၁ရက်နေ့တွင် ၁၀၀မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သောမိုးရေချိန်များကို တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။ ဒုတိယအခြောက်အသွေ့ဆုံး ရာသီမှာ (၁၉၈၇) ခုနှစ်ဩဂုတ်လတွင် ၁၀၀မီလီမီတာထက်ကျော်လွန် သည့် လွန်ကဲမိုးရေချိန်ကို တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့ရသည်။

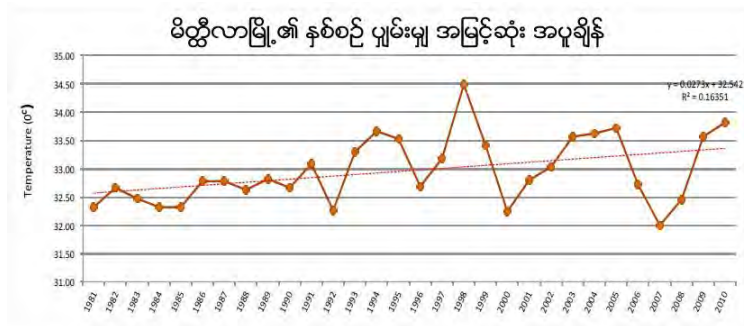
ပုံ ၁၀၊ စိုစွတ်ရာသီအတွင်း မိတ္ထီလာမြို့၏ တစ်နှစ်အတွင်း အသွင်ကွဲမှုဖြင့်သော စိုစွတ် နေရက် အရေအတွက်များ။ စိုစွတ်နေရက်အရေအတွက်များသည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ပြသသည်။

စိုစွတ်ရာသီဥတုအတွင်း စိုစွတ်နေရက်များသည် အတက်ဘက်ကို ဦးတည်နေကြောင်း ပြသနေသည်။ (ပုံ၁၀) ။နှစ်စဉ်စိုစွတ်နေရက် (၅၂)ရက်ခန့်ပျမ်းမျှဖြစ်ပြီး (၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် အများဆုံး နေရက်များအဖြစ် (၆၆)ရက်(၂၀၀၆)ခုနှစ်တွင် (၆၅) ရက်၊ (၁၉၉၆)ခုနှစ်တွင် (၆၃)ရက်နှင့် (၂၀၀၇)ခုနှစ်တွင် (၆၁)ရက်နှင့် (၁၉၈၈)ခုနှစ်တွင် (၆၀)ရက် အသီးသီး တွေ့ရှိကြသည်။

အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေမှုသည် နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း စိုစွတ်သောရက်များမှာ (၅၂)ရက်နှင့်အထက်ရှိခဲ့ပြီး(၁၂)ရက်သာလျှင်(၅၁) မီလီမီတာနှင့် အောက်တွင်တိုင်းတာ ရရှိခဲ့သည်။

အပူချိန်အမျိုးအကွဲများ၊လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်

မိတ္ထီလာမြို့တွင် လေ့လာမှတ်သားခဲ့သော အပူဆုံးအချိန်သည် အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန်(၃၃) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်လေသည်။ (ပုံ၁၁)သည် ဒေသအတွင်း ပျမ်းမျှအပူချိန်အမြင့်ဆုံး အမျိုးအကွဲများကို ၁၉၉၈ခုနှစ် အပူဆုံးနေ့ရက်များဖြင့် ဖော်ပြထားပြီး နှစ်စဉ်အပူချိန် (၃၄.၄၉)ဒီဂရီဆယ်လ်ဆီရပ် ပျမ်းမျှအပူချိန်ကို တိုင်းတာမှတ်သားရသည်။ ၂၀၁၀ခုနှစ်တွင် နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှအပူချိန် (၃၃.၈၂)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်သည် ၎င်းကာလများအတွင်းတွင် ဒုတိယအပူဆုံးအချိန်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။

ပုံ ၁၁၊ မိတ္ထီလာမြို့၏ ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဖော်ပြထားသည်။ အပူနွေးဆုံး နေ့ရက်များမှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အအေးဆုံး အပူချိန်မှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။

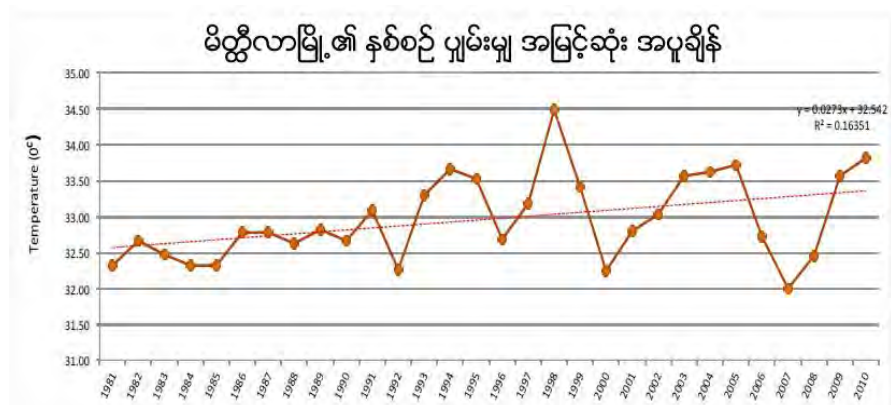
(၂၀၀၈)ခုနှစ်တွင်ရက်ပေါင်း (၂၄၇) ရက်သည် ပျမ်းမျှ အပူချိန်၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက်ကျော် လွန်ခဲ့သည်။ ယင်းမှ (၂၇)ရက်သည်နေ့ အပူချိန် ၄၀နှင့်အထက် တိုင်းတာမှတ်သား ရရှိသည်။ ၎င်းနှစ်အတွင်း တိုင်းတာမိသည့် အမြင့်ဆုံး နေ့အပူချိန်မှာ (၄၃.၂၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည်။

၂၀၁၃ (၁၃ဇူလိုင်) လသည်နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်းတွင် အပူဆုံးနေ့အဖြစ်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။ အခြားသောအပူချိန်များမှာ ၄၄ဒီဂရီဆယ်စီးရပ် (၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၄ရက်)၊ ၄၃.၅၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၈ရက်)၊ ၄၃.၂၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၁၉၉၈ခုနှစ် မေလ၁၀ရက်) များဖြစ်ကြပြီး ၄၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၅) ကြိမ်တိုင်းတာမှတ်သားရပြီး၎င်းမှ (၄) ကြိမ်မှာ ၂၀၁၀အတွင်းဖြစ်သည်။ (၂၀၀၅ခုနှစ် မေလ၁၇ရက်၊ နှင့် ၂၀၁၀ခုနှစ် ဇူလိုင် ၂၅၊ မေ၁၃၊ ၁၅၊ နှင့် ၁၇ရက်များ ဖြစ်ကြသည်)

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ၂၀၀၈ခုနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင်ရက်ပေါင်း (၁၇၆)ရက်သာလျှင် အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန် ၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ပြီး(၃၉)ရက်သည် အပူချိန်(၄၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့် အထက်ရှိကြောင်း မှတ်သားရသည်။ (မတ်လ၊ဇူလိုင်လနှင့်မေလ) တို့ဖြစ်ပြီး ရက်ပေါင်း(၁၁၂)ရက်သာလျှင် ပျမ်းမျှအပူချိန် ၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့် အောက်တွင် မှတ်သားရသည်။

အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၂၁)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည်။

ပျမ်းမျှအပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်ရွေ့လျား

ပုံ ၁၁၊ မိတ္ထီလာမြို့၏ ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဖော်ပြထားသည်။ အပူနွေးဆုံး နေ့ရက်များမှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အအေးဆုံး အပူချိန်မှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။

နေကြောင်းထင်ရှား နေပြီး နှစ်ပေါင်း(၃၀) အတွင်း ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် မြင့်မားလာကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်

သာမန်အားဖြင့် ညနေ၆နာရီမိနစ်မှ နံနက်၆နာရီ၃၀အထိ တိုင်းတာရရှိသော ညအပူချိန်ကို အောက်ပါကဏ္ဍတွင်ဖော်ပြထားပါသည်။ ပုံ(၁၂)သည် မိတ္ထီလာမြို့၏ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် အမျိုးအကွဲများကို ဖော်ပြပြီး ပျမ်းမျှ အပူချိန်မှာ (၂၁.၆၀)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ဝန်းကျင် ရှိလေးသည်။ ၁၉၉၁ခုနှစ် ညအပူချိန်သည် (၂၀.၄၆)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် အအေးဆုံးအဖြစ်တိုင်းတာရရှိသည်။ သို့ရာတွင် အပူဆုံးပျမ်းမျှညအပူချိန်မှာ (၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် (၂၂.၆၅ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) နှင့် ၁၉၉၈ခုနှစ်တွင် (၂၂.၃၉ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) တို့ဖြစ်ကြသည်။ (၁၉၉၁)ခုနှစ်တွင် ညပေါင်း (၂၅၀) မှာ ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် ပို၍ပူနွေးပြီး ၎င်းတို့မှညပေါင်း (၁၁၈) ညသည် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် (၂၅)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ဤနှစ်များအတွင်းအပူနွေးဆုံးညများမှာ မေလ၁၁ (၃၀.၇၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်)၊ ဥညသည် ညအပူချိန်၃၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ညပေါင်း၂၄၂ညသည် ပျမ်းမျှအနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ထက် ကျော်လွန်သည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဇန်နဝါရီလ(၁၅)ရက်နေ့တွင် တိုင်းတာမှတ်သားရသည်။

၂၀၁၀ခုနှစ်တွင် အပူနွေးဆုံးညမှာ ၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၄ရက် (၃၁.၁၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်း (၆) သည် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် ၃၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် အဖြစ် တိုင်းတာရမိပြီး အားလုံးမှာ မေလအတွင်းတွင်ဖြစ်သည်။ ယင်းနှစ်အတွက် အနိမ့်ဆုံးညအပူချိန်ကို ဇန်နဝါရီလ၃ရက်နေ့တွင် ၁၁.၁၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။

အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ ၎င်းမှာ နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ပျမ်းမျှထက် ပို၍ပူနွေးသော ညများကိုကြုံတွေ့ခဲ့ရကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

၃။ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ် သမိုင်းကြောင်း

ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

စဉ်	ဘေးအန္တရာယ် ရာသီဥတုဆိုးရွားမှု	နှစ်	ခုနှစ်	ထိခိုက်လွယ်မှု	ဖြေရှင်းခဲ့သည့် နည်းလမ်းများ
၁။	မီးရှို့ခံရခြင်း	၁၉၄၉		အိမ်ခြေ(၆၀)မီးထဲပါသွား	ကိုယ်ထူကိုယ်ထဆောက်လုပ် နေထိုင် ခဲ့သည်။
၂။	မီးလောင်းခြင်း	၁၉၇၀		အိမ်ခြေ(၂၀)မီးထဲပါသွား	ကိုယ်ထူကိုယ်ထဆောက်လုပ် နေထိုင် ခဲ့သည်။
၃။	လေဆင်နှာမောင်းတိုက်ခတ် ခြင်း	၂၀၀၉		နေအိမ်(၁)လုံးပြို၍ (၁)လုံး အမိုး လန်သွားခဲ့	ကျေးရွာလူထုမှ ဝိုင်းဝန်းဆောက်လုပ် ပေးခဲ့သည်။
၄။	လေပြင်းမုန်တိုင်းတိုက်ခတ် ခြင်း	၂၀၁၄		စာသင်ကျောင်းပျက်စီး၊ နွားဇောင်း (၂)လုံးပြိုကျ	နိုင်ငံတော်မှပြန်လည်ဆောက် လုပ်ပေး ခဲ့သည်။ (စာသင်ကျောင်း)
၅။	လေပြင်းတိုက်ခတ်ခြင်း	၂၀၁၆		နွားဇောင်း(၂)လုံးပြိုသွားခဲ့	ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ပြန်လည်ဆောက်လုပ် ခဲ့သည်။
၆။	အပူချိန်ပြင်းခြင်း	၂၀၁၆		ဝက်(၁၀)ကောင် သေဆုံး၊ နွား (၇)ကောင် သေဆုံး	ကာကွယ်ဆေးထိုး၊ အစားထိုးမွေးမြူခဲ့ သည်။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာတွင် ၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် ကွန်မြူနစ်ဝါဒခေတ်တွင် ကျေးရွာအား မီးရှို့ ခံခဲ့ရသည်။ အိမ်ခြေအလုံး (၆၀) (တစ်ရွာလုံးနီးပါး) မီးထဲပါသွားခဲ့သည်။ အိမ်များကို ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ပြန်လည် ဆောက်လုပ်၍ နေခဲ့ရသည်။ ၁၉၇၀ ခုနှစ်တွင်လည်း ပေါ့ဆမီးကြောင့် အိမ်ခြေ(၂၀)လုံး မီးထဲပါသွားခဲ့သည်။ ၎င်းကိုလည်း ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ပြန်လည်ဆောက်လုပ်နေထိုင်ခဲ့ရသည်။

ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာတွင် ၂၀၀၉ ခုနှစ်၌ လေဆင်နှာမောင်းတိုက်ခတ်ရာ နေအိမ်တစ်လုံးပြိုကျ၍ အိမ်တစ်လုံး အမိုးလန်သွားခဲ့သည်။ ကိုယ်ထူကိုယ်ထနှင့် အိမ်နီးနားချင်းများမှ ကူညီဆောက်လုပ် ပေးခဲ့သည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် လေပြင်းမုန်တိုင်းတိုက်ခတ်ခြင်းကြောင့် နွားဇောင်း(၂)လုံး ပြိုသွားခဲ့ရာ ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ပြန်လည်ဆောက်လုပ်ခဲ့ရသည်။ ၎င်းအပြင် ထိုလေပြင်းမုန်တိုင်းတိုက်ခတ်ခြင်းကြောင့် ကျေးရွာစာသင်ကျောင်း ပျက်စီးသွားခဲ့ရာ နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ ပြန်လည်ဆောက်လုပ်ပေးခဲ့သည်။

ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာတွင် ၂၀၁၆ ခုနှစ်၌ လေပြင်းတိုက်ခတ်ရာ နွားဇောင်း(၂)လုံးပြိုကျသွား၍ ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ပြန်လည်ဆောက်လုပ်ခဲ့ရသည်။ ၎င်း ၂၀၁၆ ခုနှစ်၌ပင် အယ်နီညီရာသီဖြစ်သဖြင့် အပူချိန်ပြင်းသောကြောင့် ဝက်(၁၀)ကောင်နှင့် နွား(၇)ကောင် သေဆုံးခဲ့သည်။ နောက်ထပ် မဖြစ်စေရန် ကာကွယ်ဆေးထိုး၍ သေသွားသော တိရစ္ဆာန်များအစား အစားထိုးမွေးမြူခဲ့ရပါသည်။

၃. ရာသီခွင်ပြပြကွဒိန်

မိနွိလာဗြို. ၄.၀၁၁ ဆပ်ပြာကျင်းယုတ်ရုံ ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာ၏ "ရာသီခွင်ပြသော"

ရာသီခွင်အမျိုးအစား	တံဆိပ်	ကံဆုရ	ရယူပုံ	ဝါဆို	ဝါခေါင်	တော်ဆယ်	ဆီဝင်	ထွန်း	တန်ခူး	အောက်	ဗြာသီ	တပို့တွဲ	တမ်း
ရာသီဥတုအခြေအနေ													
နှမ်း၊ မြေပဲ	-												
ဆင်း၊ ကုလားပဲ		-											
ဆောက်သုံးရေး													
မာယုတ်ချိန်	ရက်	ရက်	ရက်	ရက်	ရက်	ဆယ်	ဆယ်	ရက်	ရက်	ရက်	ရက်	ရက်	ရက်
ဝမ်းစားရုံ													
ရာသီဥတုအခြေအနေ	တံဆိပ်	ရက်	ရက်	ရက်	ရက်	ဆယ်	ဆယ်	ရက်	ရက်	ရက်	ရက်	ရက်	ရက်
ထိခွင့်													
ထွက်ခွင့်													
သဘာဝအခြေအနေ	ရာသီဥတု	ရက်	ရက်	ရက်	ရက်	ဆယ်	ဆယ်	ရက်	ရက်	ရက်	ရက်	ရက်	ရက်
အခြေအနေ	ရာသီဥတု	ရက်	ရက်	ရက်	ရက်	ဆယ်	ဆယ်	ရက်	ရက်	ရက်	ရက်	ရက်	ရက်
ရာသီဥတုအခြေအနေ	ရာသီဥတု	ရက်	ရက်	ရက်	ရက်	ဆယ်	ဆယ်	ရက်	ရက်	ရက်	ရက်	ရက်	ရက်

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာတွင် နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်းဟူ၍ ရာသီဥတုသုံးဥတုရှိပါသည်။ ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာ၏ အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှာ တောင်သူလုပ်ငန်းဖြစ်ပါသည်။ စပါးကို အဓိကစိုက်ပျိုးကြပြီး ကုလားပဲကို စပါးရိတ်သိမ်းချိန်တွင် စိုက်ပျိုးကြသည်။ ယာလုပ်ငန်းတွင် နှမ်း၊ ပြောင်းဖူး၊ မြေပဲ၊ နေကြာ၊ ငရုတ်၊ ဝါ စသည့်သီးနှံ များကို ရာသီအလိုက် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။

ဆပ်ပြာကျင်း ကျေးရွာ၏ သောက်သုံးရေရရှိမှုမှာ နတ်တော်လမှ နယုန်လအထိ ရေအနည်းငယ် ပြတ်လပ်သောလများဖြစ်ပြီး ကျန်လများတွင် ဖူလုံမှုရှိပါသည်။ ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာတွင် တပို့တွဲလမှ ကဆုန်လအထိ အလုပ်ချိန်နည်းသောလများဖြစ်ပြီး တော်သလင်းလနှင့် သီတင်းကျွတ်လတွင် အလုပ်ချိန်အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ ကျန်လများမှာ အလုပ်များသော လများဖြစ်ပါသည်။ ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာ၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှုမှာ တန်ခူးလမှ ဝါခေါင် လအထိ ဝမ်းစာအနည်းငယ်သာရှိပြီး ကျန်လများတွင် ဝမ်းစာဖူလုံမှု အပြည့်ရှိပါသည်။ ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာသူ/ သားများ ရောဂါဖြစ်ပွားသော လများမှာ တပေါင်းလနှင့် တန်ခူးလတွင် ဝမ်းလျှောရောဂါဖြစ်ပြီး ကဆုန်၊ နယုန်လများတွင် အူချိန်ပြင်းသောကြောင့် သွေးပေါင်

ကျလေ့ရှိပါသည်။ သီတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်း၊ နတ်တော်လများတွင် ဆောင်းတွင်းဖြစ်သောကြောင့် အအေးမိ နှာစေး၊ တုတ်ကွေးများဖြစ်လေ့ရှိပါသည်။ တိရစ္ဆာန် များမှာ တန်ခူးလတွင် နွားများ အစားပျက်၊ ဆီးအောင့်မှုများရှိပြီး၊ ကဆုန်လများတွင် ကြက်တုတ်ကွေးများရှိပြီး ကျန်လများတွင် နွားများ ခွာနာ၊ လျှာနာ၊ ပေါင်ပုတ်လက်ပုတ် ရောဂါများဖြစ်ကြပါသည်။ ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာ၏ ဝင်ငွေများသော လများမှာ နတ်တော်၊ ပြာသို၊ တပို့တွဲ၊ တပေါင်းလများဖြစ်ပြီး ကျန်လများမှာ ဝင်ငွေနည်းပါသည်။ ထွက်ငွေများသောလများမှာ တော်သလင်းလမှ နတ်တော်လအထိဖြစ်ပြီး ကျန်လများမှာ ထွက်ငွေ အသင့်အတင့်ရှိ ပါသည်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်မှာ တန်ခူး၊ ကဆုန်လများတွင် လေပြင်းများ တိုက်ခတ်၍ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်လများတွင် ရေအနည်းငယ်တက်လေ့ရှိပါသည်။ နတ်တော်၊ ပြာသိုလများတွင် တစ်ခါတစ်ရံ အအေးလှိုင်းများ ဖြတ်လေ့ရှိပါသည်။ တော်သလင်းလမှာ တော်သလင်းနေ့ ပုစွန်သေ ဆိုသည့်အတိုင်း အပူချိန်အမြင့်ဆုံးလဖြစ်ပါ သည်။

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု/ဘေးအန္တရာယ်ပြု/ထိခိုက်လွယ်မှုပြုမြေပုံ (မြေပုံ၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အရင်းမြစ်ဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကျေးရွာ၏ အရင်းအမြစ် လူမှုရေးအခြေအနေနှင့် ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုမြေပုံကို ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ကျေးရွာ၏ အခြေအနေနှင့်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် ထိန်းလန့်စရာအဖြစ်အပျက်များ ဖိစီးမှုများကို သိသာစွာမြင်တွေ့နိုင်ပါ သည်။ ကျေးရွာတွင် လက်တွေ့သွားရောက်ပြုသည့်အခါ မတူညီကွဲပြားသော မြေပုံအမျိုးအစားအလိုက် ပါဝင်သင့် သည့် အချက်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။

ယခုအချိန်တွင် သစ်တော၊ သစ်ပင်များ ပြုန်းတီးခြင်း၊ မြောင်းရေများ ခမ်းခြောက်ခြင်း၊ မြေဆီလွှာများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း၊ တောတွင်းတိရစ္ဆာန်များ ပြုန်းတီးလာခြင်း စသည်တို့သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ပျက်စီးစေ ပါသည်။ တရားဝင်သတ်မှတ်ထားတဲ့ နယ်မြေ(သို့) ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ခံနယ်မြေများနှင့် မနည်းပါ။ ယုန်၊ လိပ်၊ ငါး စသည့် သားကောင်တို့သည် အနီးနားပတ်ဝန်းကျင်တွင် မရှိတော့ပါ။ ပင်မတောအုပ် ဒုတိယတန်းစား သစ်တော ရေနံကွင်း၊ ဒီရေတောများနှင့် မနီးပါ။ ကျေးရွာသူကျေးရွာသားများသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ညစ်ညမ်းစေသည့် ပလတ်စတစ်များ၊ ဒီဇယ်များကို စနစ်တကျ သုံးစွဲမှုမရှိပါ။ ရွာသူရွာသားတို့သည် အလုပ်အကိုင် ပုံမှန်မရှိခြင်း၊ ဝင်ငွေပုံမှန်မရှိခြင်းတို့ကြောင့် သစ်ပင်များကိုခုတ်၍ ထင်း၊ မီးသွေးတို့ဖြင့် အသုံးပြုကြပါသည်။ ရွာသူ ရွာသားတို့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက် တည်ရှိမှုတို့ကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်စေပါသည်။

ကျေးရွာသူ/သားသည် ဗုဒ္ဓဘာသာ ဗမာလူမျိုးများဖြစ်ကြပါသည်။ ရပ်ရွာအတွင်းရှိ ဘယ်အိမ်ထောင်စု(သို့) အဖွဲ့များသည် မတူကွဲပြားသည်။ အသက်မွေးဝမ်းမှုပုံသဏ္ဍာန်များ အနည်းနှင့်အများမရှိပါ။

အရင်းအမြစ်များ

ရပ်ရွာအတွင်းရှိ အရင်းအမြစ်များမှာ လယ်၊ ယာ၊ မကျည်းပင်၊ ဇီး၊ ရေတွင်းတစ်တွင်း၊ လက်ငင်တွင်း တစ်တွင်း၊ သောက်သုံးရေတွင်းတစ်တွင်း၊ စက်ရေတွင်းတစ်တွင်း၊ သောက်သုံးရေကန် တစ်ကန်ရှိ သော်လည်း သုံးစွဲ၍ မရပါ။ ကျေးရွာထဲတွင် ဆေးဆိုင်သုံးဆိုင်နှင့် လယ်ထွန်စက်တစ်စီး၊ ကားနှစ်စီးရှိပါသည်။ မူလတန်းကျောင်းတစ်ဆောင်၊ ဘုန်းကြီးကျောင်း၊ ဆေးပေးခန်း၊ ဆရာမများ နားနေဆောင်၊ အုပ်စုရုံးတို့ရှိပါသည် ။ ကျေးရွာတွင်း လမ်းနှင့်ရွာပြင်လမ်းများရှိပါသည်။

လယ်ယာမြေအသုံးပြုရာတွင် ဓါတ်မြေဩဇာများကို အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း၊ မိရိုးဖလာမျိုးစေ့များ သုံးစွဲခြင်း တို့ကြောင့် မြေဆီလွှာများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးပါသည်။ ကျေးရွာ၏ လူဦးရေမှာ လွန်ခဲ့သော (၁၀)နှစ်ကထက်စာလျှင် ပိုများလာပါသည်။ လူတွေ လုပ်ကိုင်စားသောက်ရန် နေရာနည်းပါးသွားခြင်း၊ လူတစ်ဦးချင်းစီရဲ့ ပိုင်ဆိုင်မှုနည်းပါး သွားခြင်း၊ ရွာထဲတွင် လူနေအိမ်များ တည်ဆောက်ရန် နေရာမရှိခြင်း၊ လူဦးရေများခြင်းကြောင့် စသည့်အကျိုး သက်ရောက်မှုများဖြစ်ပါသည်။ အထက်ပါအကြောင်းအရင်းနှင့် အမျိုးသမီး၊ ကလေးနှင့် လက်လုပ်လက်စားအစရှိ သော ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများက ခံကြရပါသည်။ ထို့ပြင် ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက်လယ်ယာမြေအရင်းအမြစ်များ ကလည်း ခံကြရပါသည်။ ရပ်ရွာအတွင်းရှိ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း လုပ်ငန်းများမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး (ကြက်၊ ဝက်၊ ဆိတ်၊ နွား)

တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အရောင်းအဝယ် လက်လုပ်လက်စားသမားများဖြစ်ကြပါ သည်။ မိမိတို့လယ်ယာမြေများမှ ထွက်ရှိသော နှမ်း၊ ကုလားပဲ၊ ပဲစဉ်းငုံ၊ စသည်တို့ကို မိတ္ထီလာဈေးသို့ ကားဖြင့် သွားရောက်ရောင်းချကြပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ မိသားစုစားဝတ်နေရေး အခက်အခဲကြုံတွေ့သောအခါ ရွာထဲရှိ ပွဲစားများသို့ ရောင်းချရပါသည်။ ရပ်ရွာအတွင်းရှိ လူအမျိုးမျိုးမှာ အသက်အရွယ်ကြီးသူနှင့် ကလေးသူငယ်များသာ အများဆုံးနေထိုင်ကြပါသည်။ လူငယ်နှင့် လူလတ်ပိုင်းများသည် အခြားနေရာသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သုံးသပ်ချက်

ကျေးရွာ၏ အဓိကဘေးအန္တရာယ်များမှာ မီးဘေးအန္တရာယ်စိုးရိမ်ခြင်း၊ သောက်သုံးရေ ရှားပါးခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုခုကျရောက်လျှင် တစ်ရွာလုံး ခံစားကြရပါသည်။ ရွာထဲရှိ အထိခိုက်လွယ်ဆုံးနေရာများမှာ ရွာအလယ်ပိုင်းတွင် သစ်ပင်မရှိသောကြောင့် မီးလောင်လျှင် ပို၍ထိခိုက် နိုင်ပါသည်။ ရွာ၏အရှေ့ဘက်တွင်လည်း ချောင်းရှိသောကြောင့် ကလေးများ၏ အသက်အန္တရာယ် စိုးရိမ်ရပါသည်။ ရွာ၏အရှေ့တောင်ဘက်တွင်ရှိသော ချောက်ကမ်းပါးတွင် မြေပါးကင်းပါးစိုးရိမ်ရပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ကြုံလာပါ က ခိုလှုံရာနေရာဘုန်းကြီးကျောင်းရှိပါသည်။

ထိခိုက်လွယ်မှုဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်

ရွာထဲရှိ ဆင်းရဲသူများမှာ သက်ကြီးရွယ်အို ဦးဆောင်သော အိမ်အမျိုးသမီးဦးဆောင်သောအိမ်နှင့် မသန်စွမ်း ဦးဆောင်သောအိမ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ထိခိုက်လွယ်သောသူများသည်လည်း လယ်ယာမြေ အရင်းအမြစ်ကို တစ်ဧကမှ တစ်ဧကခွဲထိ ပိုင်ဆိုင်ကြပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ကြုံသောအခါတွင် ထိခိုက်လွယ်သောအုပ်စုများက ဝင်ငွေပုံမှန်မရှိခြင်း၊ အခြားဒေသသို့ သွားရောက်မလုပ်နိုင်ခြင်း၊ ကျန်းမာရေး အရေးပေါ်ဖြစ်လျှင် ချက်ချင်းကုသမှု မခံယူနိုင်ကြပါ။ ရပ်ရွာအတွင်းရှိ ကလေးများ အကြိုက်ဆုံးနေရာမှာ ရွာ၏အရှေ့ဘက်ခြမ်းဖြစ်သည့် ဆေးခန်းနှင့် အုပ်စုရုံးကြားတွင် မြေကွက်လပ်အကျယ်တစ်ဝန်းရှိသောကြောင့် အကြိုက်ဆုံးနေရာဖြစ်ပါသည်။ ကလေးအကြိုက် နည်းသော နေရာမရှိပါ။ ရပ်ရွာအတွင်းရှိ အမျိုးသမီး၊ အမျိုးသားအများစုမှာ ချင်းပြည်တောင်တန်းသို့ သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ မိတ္ထီလာမြို့သို့လည်း အရောင်းအဝယ်ကျောင်းတက်၊ ဆေးကုသခြင်းတို့အတွက် သွားရောက်ရပါသည်။

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများဆန်းစစ်ခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုများ	အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်ချိန်နှင့် ဖိစီးမှုများ ရှိနေချိန် ဘယ်လိုပြုမူနိုင်သလဲ၊ ဘယ်လိုကူညီနိုင်သလဲ?	အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းများ အပေါ် ဘေးအန္တရာယ်များ ဘယ်လို ကျရောက်နိုင်သလဲ	ဘယ်လိုအချိန်ဘေးအန္တရာယ်တွေ ဖြစ်နိုင်သလဲ? ပိုင်ဆိုင်မှုများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကို ဘယ်လိုကာကွယ်နိုင်မလဲ?	ရပ်ရွာအတွင်း ရွေးချယ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးရရှိနိုင်သလား? (တစ်ခြား) အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလိုက်လျာညီထွေမှု ရှိသော အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း
ဆန်၊ စပါး	ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် အနည်းငယ်သာ ဖူလုံမှု ရှိတယ်	ပိုးကျတယ်၊ ရေမလုံလောက်တဲ့ အတွက် အသီးများအောင်မြင်မှု မရှိဘူး	ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုကြောင့် ဆေးဖြန်းပြီး ကာကွယ်တယ်။ အဆောက်အဦးတွေထဲမှာ မပုတ်မသိုးတဲ့ အစားအစာတွေ သိုလှောင်တယ်။	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာတွေ လိုအပ် တယ်။
လှည်း၊ စက်၊ ဆိုင်ကယ်၊ ကား	လှည်း၊ စက်တွေ ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးပြီးချိန်တွင် အိမ်သို့ သယ်ပို့တယ်။ ကျန်းမာရေး အတွက် အထောက်အကူ ပြု တယ်	လမ်းများပျက်စီးသည့်အတွက် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ခက်ခဲ တယ်။	လုံခြုံတဲ့နေရာတွေမှာ ထားလို့ ရတယ်။ (အချိန်မှီ)	အကြံပြုချက်မရှိ
လက်သမား၊ ပန်းရံ	ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန် တွင် ပြင်ပအလုပ်များ လုပ်ကိုင်သည့်အတွက် စားဝတ်နေရေး အဆင်ပြေ	ဘေးအန္တရာယ်အနေနဲ့ လေတိုက်၊ မိုးရွာတဲ့အချိန်တွေမှာ လုပ်လို့မရ၊ ထိခိုက်မှုတွေ များ လာတယ်။	လုံခြုံတဲ့နေရာတွေမှာ ခိုလှုံနေ ရမယ်။ ထိခိုက်မှုဖြစ်ရင် ဆေးရုံ ဆေးခန်းတွေ သွားလို့ရတယ်။	သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကို ကာကွယ်နိုင်တဲ့ပစ္စည်းတွေ (နည်းပညာတွေ လိုအပ်တယ်)
မွေးမြူရေး	စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ကူညီ ဝမ်းစာဖူလုံမှုအတွက် ကူညီ နိုင်၊ အရေးပေါ်အတွက် ရောင်းချစားသောက်နိုင်တယ် ။	ခွာနာ၊ လျှာနာ၊ ပေါင်ပုတ်၊ လက်ပုတ်၊ ရောဂါအမျိုးမျိုး ကျ ရောက်နိုင်တယ်။	တိမွေးကုနှင့် ချိတ်ဆက်ပြီး ကုသပေး၊ အခြားသဘာဝဆေး ရွက်တွေနဲ့ ကုသနိုင်တယ်။	ကာကွယ်ဆေးများ လစဉ်ပုံမှန် ထိုးပေးရန် (တိမွေးကုဆရာများ)

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာတွင် ဆန်၊ စပါးကို အဓိကလုပ်ဆောင်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်ချိန်နှင့် မိုးခေါင်လျှင် အနည်းငယ်သာ အစားအစာ ဖူလုံမှုရှိပါသည်။ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ပြီး ဆန်၊ စပါး များ ပိုးကျသည့်အခါ အောင်မြင်မှုမရှိပါ။ ပိုးကျနေချိန် ကာကွယ်ဆေးများ ဖြန်းပြီးကာကွယ်ရပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်မကျရောက်မီအချိန်တွင် မပုတ်မသိုးတဲ့ အစားအစာများ သိုလှောင်ထားရပါသည်။ ကျေးရွာမှာ စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကလုပ်သည့်အတွက် စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာတွေ လိုအပ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကို ကျေးရွာ အတွင်းမှာရှိသော တောင်သူများမှာ သေချာစွာ မစိုက်တတ်သည့်အတွက် လိုအပ်ကြောင်းပြောပါသည်။

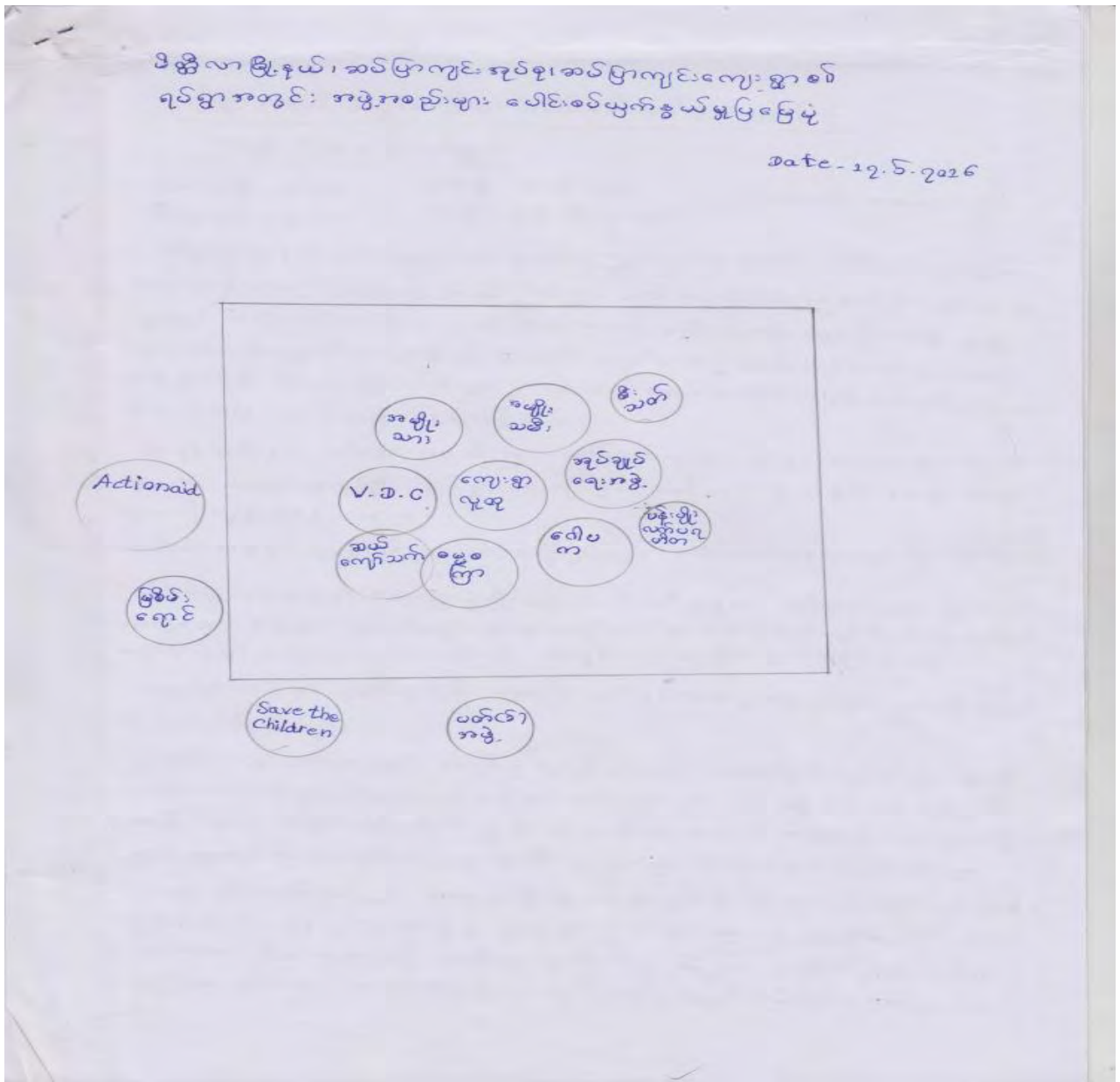
ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာတွင် လှည်း၊ စက်အမျိုးမျိုး၊ ဆိုင်ကယ်၊ ကားတွေရှိပါသည်။ တောင်သူကို ထွန်စက်ဖြင့်လုပ်ပြီး လှည်း၊ ဆိုင်ကယ်၊ ကားများဖြင့် ပစ္စည်းများကို သယ်ပို့ပါသည်။ ကျေးရွာလူထုအတွက် အထောက်အကူလည်းဖြစ်သည်။ သို့သော် မိုးရာသီတွင် မိုးများသည်ထန်စွာ ရွာသောကြောင့် လမ်းများပျက်စီးပြီး လှည်း၊ ဆိုင်ကယ်၊ ကားများ သွားရေးလာရေး ခက်ခဲပါတယ်။

မိုးရွာထဲတွင် ဗွက်ထဲတွင် စက်များမောင်းပါက ပျက်စီးမှုများဖြစ်သည့်အတွက် လုံခြုံတဲ့နေရာတွေမှာ ထားရပါသည်။

ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာတွင် လက်သမား၊ ပန်းရံ နေ့စားအလုပ်များ လုပ်ကိုင်စားသောက်ပါသည်။ တောင်သူ လယ်သမားများ စိုက်ပျိုးရေး အရေးပေါ်ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပါက ပြင်ပအလုပ်၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ လုပ်ကိုင်ပါသည်။ စားဝတ်နေရေးအတွက် အဆင်ပြေသော်လည်း ဘေးအန္တရာယ်များ၊ မိုးရွာ၊ လေတိုက်ချိန်တွေမှာ ထိခိုက်မှုများဖြစ်သောကြောင့် အလုပ်များမဆင်းရဲ စားဝတ်နေရေးခက်ခဲတယ်။ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မည်ကို ကြိုသိလျှင် လုံခြုံတဲ့ အဆောက်အဦးတွေထဲမှာ ခိုလှုံနေရပါသည်။ ထိခိုက်မှုဖြစ်ပွားပါက ဆေးရုံဆေးခန်းသို့ အချိန်မီ သွားလို့ရပါသည်။ အဆောက်အဦးများ ခိုင်လုံရန်အတွက် သဘာဝဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန်အတွက် ကောင်းမွန်တဲ့ ပစ္စည်းတွေ လိုအပ်ပါသည်။ (နည်းပညာ)

ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာသည် မွေးမြူရေးကို အဓိကလုပ်ဆောင်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် တစ်ဖက် တစ်လမ်းမှ အထောက်အကူပြုပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်ချိန်တွင် စားဝတ်နေရေးအတွက် ကူညီပေး သည်။ (ရောင်းချစားသောက်) သဘာဝဘေးများ ကျရောက်ချိန်တွင် တိရစ္ဆာန်များ ခွာနာ၊ လျှာနာ၊ ပေါင်ပုတ်၊ လက်ပုတ် ရောဂါအမျိုးမျိုးဖြစ်ပါသည်။ တိမွေးကုများကိုခေါ်၍ ကုသရပါသည်။ သို့သော် တိမွေးကုများ မလာပါက အခြားဆေးဝါးများဖြင့် (သစ်သီး၊ သစ်ရွက်) များဖြင့် ကုသရပါသည်။ တိရစ္ဆာန်များအတွက် ကြိုတင်ကုသရန် ကာကွယ်ဆေးများ လစဉ်ပုံမှန်ထိုးပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံ

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ ဆပ်ပြာကျင်းအုပ်စု၊ ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာ၏ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံ အစည်းအဝေးကို ၁၁:၄၅ မိနစ်တွင် စတင်ရေးဆွဲခဲ့သည်။ ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာတွင် အမျိုးသမီး၊ အမျိုးသား၊ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ဂေါပကအဖွဲ့၊ ဓမ္မစကြာအဖွဲ့၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီအဖွဲ့၊ မီးသတ်အဖွဲ့၊ ပန်းပိုးလက်၊ ပရဟိတအဖွဲ့၊ ဆယ်ကျော် သက်အဖွဲ့၊ စသည့်အဖွဲ့များရှိပြီး ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများမှာ အက်ရှင်အေဒ်၊ မက်(ခ)၊ မြစ်မီးရောင်၊ Save the Children စသည့်အဖွဲ့များရှိပါသည်။

အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသားအဖွဲ့၏ လုပ်ဆောင်ချက်များမှာ ရပ်ရွာသာရေး၊ နာရေးကိစ္စများတွင် ဝေယျာဝစ္စ လုပ်ခြင်း၊ သန့်ရှင်းရေးလုပ်ခြင်း၊ ထမင်းဟင်းချက်ခြင်း စသည့်အလုပ်များကို လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ဂေါပကအဖွဲ့မှာ ရပ်ရွာကို ဘာသာရေးပွဲများတွင် အဓိက တာဝန်ယူ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီအဖွဲ့မှာ ရပ်ရွာအတွင်း ဩဇာအာဏာရှိသော အဖွဲ့များဖြစ်ပါသည်။ ရပ်ရွာအတွင်း အလုပ်တစ်ခု လုပ်မည်ဆိုပါက အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့မှာ ကျေးရွာသူ/သားများနှင့် အတူတကွ ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြပါသည်။ ဓမ္မစကြာ အဖွဲ့မှာ ဥပဒေနဲ့တိုင်း ဓမ္မစကြာရွတ်ခြင်း၊ ဝေယျာဝစ္စလုပ်ခြင်းများကို အပတ်စဉ်ပြုလုပ်ကြပါသည်။ ဆယ်ကျော်သက်အဖွဲ့မှာ ၁၀ နှစ်မှ ၁၉နှစ်အတွင်း ကလေးနှင့်လူငယ်များ ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့ ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းအဖွဲ့မှာ ကျေးရွာလမ်းများ သန့်ရှင်းရေးလုပ်ခြင်း၊ အမှိုက်ကောက်ခြင်း၊ ၎င်းတို့၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် စာဖတ်ပိုင်း၊ စာကျက်ပိုင်းပြုလုပ်ကြပါသည်။ ကျေးရွာလူကြီးများမှလည်း အသိအမှတ်ပြုကြပါသည်။ ပန်းပျိုးလက်အဖွဲ့မှာ ကျေးရွာရှိလူငယ်များနှင့် ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ ၎င်းအဖွဲ့မှာ အဖွဲ့ပိုင် ရန်ပုံငွေထားရှိ၍ ကျေးရွာလိုအပ်ချက်များကို ကူညီပေးခြင်း၊ အဆင်မပြေသော မိသားစုများကို အတိုးမဲ့ငွေချေးပေးခြင်းများ ပြုလုပ် ပါသည်။ ရပ်ရွာ သာရေး၊ နာရေး၊ ဘာသာရေးပွဲများတွင်လည်း ကူညီလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ မီးသတ်အဖွဲ့မှာ နွေရာသီအချိန်နှင့် လေပြင်းတိုက်ချိန်များတွင် မီးဘေးအန္တရာယ် သတိပြုရန်၊ မီးကြွင်းမီးကျန်များ ငြိမ်းသတ်ထားရန် ရပ်ရွာအတွင်းရှိ နေအိမ်များ မီးချိတ်မီးကန်နှင့် သဲများအရံသင့်ထားရှိရန် လိုက်လံနှိုးဆော်ကြပါသည်။

ပတ်(ခ)အဖွဲ့မှာ ငွေချေးပေးခြင်း၊ ကျန်းမာရေးအရေးပေါ်ဖြစ်လျှင် ကူညီပေးခြင်း စသည်များကို လုပ်ဆောင်ပါသည်။

Save the Children အဖွဲ့သည် ကလေးများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် အဓိက ဦးစားပေး လုပ်ဆောင်သော အဖွဲ့ဖြစ်သည်။ ကလေးများအား အာဟာရကျွေးခြင်း၊ ကလေးများနှင့်ကစားခြင်း စသည်များကို လုပ်ဆောင်ပါသည်။

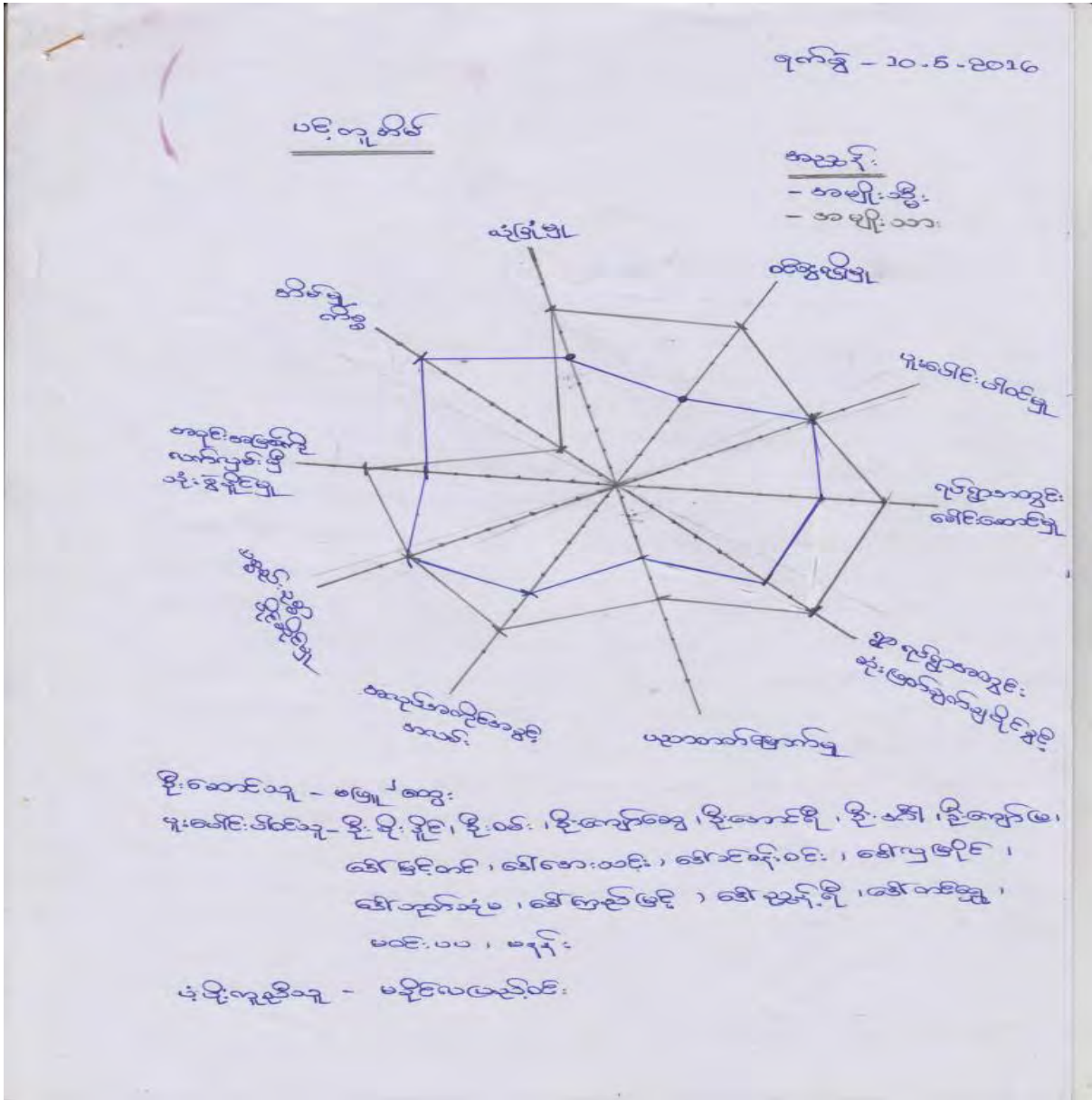
မြစိမ်းရောင်အဖွဲ့မှာ ကျေးရွာအား ငွေချေးပေးပါသည်။ အက်ရှင်အေ(ဒ်)အဖွဲ့မှာ အမျိုးသမီးများဘဝ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ ရပ်ရွာ၏လိုအပ်ချက်များကို ရွာသူ/သားများနှင့်အတူတကွ လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ ကလေးများ ပန်းချီ ဆွဲခြင်း၊ ကျေးရွာလူထုအား အမြင်ဖွင့်သင်တန်းများပေးခြင်း စသည်များကို လုပ်ကိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာအတွင်း ပါဝါ၊ အာဏာနှင့် အခွင့်အရေးယူလုပ်ကိုင်သော အဖွဲ့မရှိပါ။ အားလုံးသော အဖွဲ့များ သည် သူ့ကဏ္ဍနှင့်သူ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

ပါဝင်ပတ်သက်သူများဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း (Stakeholders analysis)

ပါဝင်ပတ်သက်သူများ	အဓိကတာဝန်များ
ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်း	
ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး	ကျေးရွာအတွင်းရှိ အုပ်ချုပ်ရေးကိစ္စများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ စည်းကမ်းထိန်း သိမ်းရေးကိစ္စများ၊ ဥပဒေနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး ကိစ္စများအတွက် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် တိုက်ရိုက် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။
ဂေါပက	ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများကို အဓိကထားလုပ်ဆောင်ပါသည်။
အမျိုးသား/သမီး	အမျိုးသား/သမီးအဖွဲ့သည် ရပ်ရွာအတွင်း မင်္ဂလာပွဲများ၊ ရှင်ပြုပွဲများ၊ ဘုရားပွဲတော်များစသည့် ရာသီ အလိုက်ကျင်းပသောပွဲတော်များတွင် ကျွေးမွေးတည်ခင်းဧည့်ခံရေးကိစ္စရပ်များကိုတာဝန်ယူလုပ်ကိုင်ပေးပါသည်။
မီးသတ်	မီးကင်းလုံခြုံရေးကို အဓိကထားလုပ်ဆောင်ပါသည်။
မွေစကြာ	ဘုန်းကြီးကျောင်းဝတ်ရွတ်ဖတ်ပူဇော်ပါသည်။
VDC	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်နေသည်။
မြစ်မ်းရောင်	ကျေးရွာအတွက်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ပါသည်။
ပန်းပျိုးလတ်	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ဖို့ရန်အတွက် အဖွဲ့ဖွဲ့ထားပါသည်။
ဆယ်ကျော်သက်	ကျေးရွာအတွက်သန့်ရှင်းရေးများလုပ်ဆောင်ပါသည်။
ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ	
အက်ရှင်အေဒ်မြန်မာ	ကျေးရွာလိုအပ်ချက်များကို အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်လုပ် ဆောင်မှုကို ကျေးရွာလူထုနှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ပါသည်။
Save The Children	ကျေးရွာအတွင်းရှိကလေးများ၏ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကိုလုပ်ဆောင်ပါသည်။

၃.၆ ကျား၊ မ ရေးရာ ကွန်ယက်ပြ မြေပုံ ဆန်းစစ်ခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ရပ်ရွာအတွင်း အမျိုးသမီးများ၏ လက်ရှိအခြေအနေနှင့် အဆင့်အတန်းများကို နားလည်သဘောပေါက် စေရန်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းသုံးသပ်ချက်သည် အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးရှုထောင့်မှနေ၍ အမျိုးသမီးများ၏ ဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်းကို နားလည်သဘောပေါက်စေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

၁။ လုံခြုံမှု - အမျိုးသား ၈၀%၊ အမျိုးသမီး ၆၀%၊ အမျိုးသမီးများက အမျိုးသားများထက် အားနွဲ့လို့။ တစ်ယောက်ထဲသွားလည်း မသင့်တော်လို့။ ရှေးရိုးစွဲအယူအဆတွေရှိနေလို့။

၂။ ဝင်ငွေရရှိမှု - အမျိုးသား ၉၀%၊ အမျိုးသမီး ၅၀%၊ အမျိုးဆုံး ကွာခြားနေတယ်။ အမျိုးသမီးများအတွက် အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းမှာ တောင်သူ၊ မွေးမြူရေး၊ နေ့စားလုပ်ငန်းများ ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများမှာ အိမ်မှကိစ္စ များဘက်တွင် အချိန်ပေးနေရသောကြောင့် ဝင်ငွေ ရရှိမှု နည်းရပါသည်။

၃။ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု - ၈၀% တန်းတူဖြစ်တယ်။ ကျေးရွာ၏သာရေး၊ နာရေး၊ ဘာသာရေး အလုပ်များပြုလုပ်ရာတွင် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးအားလုံး ပူးပေါင်းပါဝင်မှုရှိပါသည်။

၄။ ရပ်ရွာအတွင်း ခေါင်းဆောင်မှု - အမျိုးသား ၉၀%၊ အမျိုးသမီး ၇၀%၊ အမျိုးသမီးက ပညာတတ်နည်း၊ နားလည်မှုနည်းပါးတယ်။

၅။ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပိုင်ခွင့် - အမျိုးသား ၉၀%၊ အမျိုးသမီး ၇၀% ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှုလုပ်ရမည်။ အတွေ့အကြုံ နည်းပါးခြင်း၊ ပြောရဲဆိုရဲမရှိခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။

၆။ ပညာတတ်မြောက်မှု - အမျိုးသား ၅၀%၊ အမျိုးသမီး ၃၀%၊ အမျိုးသမီးဆိုရင် ပညာရေးကို အားမပေးဘူး၊ အရင်က စာသင်ကျောင်းတွေဘာတွေမရှိဘူး။ အခုအချိန်မှ အမျိုးသမီးပညာတတ် အနည်းငယ်ရှိလာတယ်။

၇။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း - အမျိုးသား ၉၀%၊ အမျိုးသမီး ၇၀%၊ အမျိုးသားတွေက ပိုလုပ် နိုင်တယ်လို့ထင်။ ပညာတတ်သူတွေ အမျိုးသမီးမရှိလို့ အလုပ်အကိုင်ရှားပါးတယ်။

၈။ ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှု - ၉၀% တန်းတူဖြစ်။ ရှာဖွေသူနှင့် စုဆောင်းသူနှစ်ဦးနှစ်ဘက် ပိုင်ဆိုင်ကြတယ်။

၉။ အရင်းအမြစ်ကို လက်လှမ်းမီသုံးစွဲနိုင်မှု - အမျိုးသား ၉၀%၊ အမျိုးသမီး ၇၀%၊ အမျိုးသမီးတွေ က အားနည်းပြီးစီးအောင် မလုပ်ဆောင်နိုင်ဘူး။

၁၀။ အိမ်မှကိစ္စ - အမျိုးသား ၃၀%၊ အမျိုးသမီး ၉၀% ရှိပါတယ်။
အမျိုးသမီးများအတွက် အဓိကလုပ်ဆောင်ရမည့်အချက် - လုံခြုံမှု၊ ပညာရေး၊ ဝင်ငွေရရှိမှု၊ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများကို ကျေးရွာအနေဖြင့် ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။
အိမ်ထောင်စုတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီး အတူဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မိသားစုစိတ်ချမ်းသာမှုရှိခြင်း၊ လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ရာတွင် ပို၍လက်လှမ်းမီသုံးစွဲနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်နိုင် မှုသည် ခွန်အားဗလကြီးမားခြင်း၊ သတင်းအချက်များ ရရှိခြင်းရှိပါသည်။

အမျိုးသမီးများသည် ဝင်ငွေမရှိသော အိမ်မှန်များကို လုပ်ကိုင်ရသောကြောင့် ဝင်ငွေရရှိမှုတွင် အမျိုးသားများထက်ပါသည်။ ပညာရေးတွင် အမျိုးသား နှင့် အမျိုးသမီးတန်းတူသင်ကြားနိုင်ပါသည်။

စဉ်	အိမ်တွင်းလုပ်ငန်း	ဝင်ငွေရ	ဝင်ငွေမရ	ပြင်ပလုပ်ငန်း	ဝင်ငွေရ	ဝင်ငွေမရ
	အဝတ်လျှော် သန့်ရှင်းရေး ထမင်းဟင်းချက် တိရစ္ဆာန်အစာကျွေး ထင်းဖြတ် ဈေးရောင်း	*	*	နွားစားရိတ် နေ့စားလုပ် ထင်းခုတ် ပန်းရံ	*	*

ကျေးရွာတွင် အလုပ်အကိုင် ရရှိမှုနည်းပါးခြင်း၊ လုပ်ခလစာနည်းပါးခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်မှု နည်းပါးခြင်း၊ ရှေးရိုးစွဲအယူအဆများရှိနေခြင်း၊ သူတို့ကိုယ်တိုင်ကလည်း ဦးဆောင်မှု နည်းပါးခြင်း၊ အမျိုးသမီးများသည် မိမိတို့၏ အခွင့်အရေးများကို မသိရှိခြင်းကြောင့် ထိခိုက်မှုဖြစ်စေပါသည်။ အမျိုးသမီးများသည် ပစ္စည်းများရရှိနိုင်မှု (သို့) ထိန်းချုပ်နိုင်မှုရှိခဲ့လျှင် မိသားစုစီးပွားရေးတိုးတက်လာခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲ နိုင်ခြင်း၊ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ယုံကြည်မှုရှိပြီး ဦးဆောင်လာနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ယခုအခါ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကြောင့် အလုပ်အကိုင်မရှိခြင်း၊ မိသားစုစီးပွားရေးကို ရုန်းကန်နေရသောကြောင့် ကျရောက်နိုင်သော အန္တရာယ်ကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုမရှိပါ။ အနာဂတ်မှာ အမျိုးသမီးတွေက ပုံမှန်ဝင်ငွေမရှိခြင်း၊ လုံလောက်သော ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုမရှိခြင်း၊ ပြင်ပသတင်းအချက်အလက်များ ရရှိမှုနည်းပါးခြင်း၊ အတွေ့အကြုံ၊ ဗဟုသုတနည်းခြင်း တို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်နိုင်ပါသည်။ ထိခိုက်မှုကို လျော့နည်းစေရန် အမျိုးသမီး အခွင့်အရေးသင်တန်း၊ ရေရှည်တည်တံ့သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ အမျိုးသားနှင့် တန်းတူလုပ်ခ လစာ ပေးခြင်းများ လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်ပါသည်။ ရေရှည်တည်တံ့သော လုပ်ငန်းများမှာ မွေးမြူရေး၊ အရောင်းအဝယ်၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် လက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖြစ်ပါသည်။ ကျား၊ မ အခန်းကဏ္ဍနှင့် ရှေးရိုးစွဲအယူအဆများ ရှိပါသည်။ အကြောင်းမှာ မိန်းကလေးဆို အပင်မြင့်မတက်ရ၊ ယောက်ျားလေးတွေနဲ့ မကစားရ၊ ညတွင် တစ်ယောက်ထဲ မထွက်ရ၊ အမျိုးသမီးများသည် အိမ်မှန်များသာ လုပ်ရမည်ဟု သတ်မှတ်ထားပါသည်။

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း

ရာသီဥတုနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာနေထိုင်သလဲ။ အဝတ်ပါးဝတ်ခြင်း၊ အရိပ်ကောင်းနေခြင်း၊ ထန်းရွက် ဝတ်ဆောက်ခြင်း၊ ဦးထုတ်ဆောင်း၊ လုံခြုံသောအဝတ်ဝတ်ရန် လက်ရှည်အင်္ကျီ ၊ ထီး၊ ဖိနပ် ရပ်ရွာတွင်းရှိ မတူညီသော အဖွဲ့များမှ အပူလွန်ကဲမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ကြိုတင်ပြင် ဆင်ထားသလဲ။ မိုးတွင်းခါစားရန် သရက်သီးခြောက်လှန်း၊ ခရမ်းသီးခြောက်၊ ချဉ်ပေါင်သီး၊ ဇီးဖြူသီး၊ ဖက်ပွင့်၊ လက်ပံပွင့်၊ ကြောင်လျာသီး၊ ဟင်းပြုပ်ပွင့် အခြောက်လှန်းသုံးစွဲသည်။ အမဲခြောက်၊ ငါးခြောက်

သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ

သတင်းအချက်အလက်၊ ဆက်သွယ်ရေးသည် အိမ်ထောင်စုများမှာ သူတို့၏ အသက် မွေးဝမ်း ကြောင်းမှ ရာသီဥတုလွန်ကဲမှုများအတွက် ဘယ်လိုကာကွယ်ထားနိုင်မလဲ။

- (၁) ခိုင်မာသော အဆောက်အဦများ ဆောက်လုပ်ထားမည်။
- (၂) အာဟာရချက်ပြုတ်စား၍ လောင်စာများ မိုးလုံ၊ လေလုံနေရာတွင်ထားရန်။

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ

ကလေးများကြုံတွေ့ရသော အခြေအနေများ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းရင်းများနှင့် အကျိုးဆက်များ	ဖြေရှင်းနိုင်သည့်နည်းလမ်းများ
ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာအန္တရာယ်များ	မတန်မဆအလုပ်ခိုင်းခြင်း၊ ရိုက်နှက်ခြင်း၊ စိတ်ဖိစီးမှုများခြင်း၊ အလုပ်ကြမ်းများ လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ အလုပ်ချိန်များခြင်း	အလုပ်ချိန်လျော့ပေးခြင်း၊ နိုင်ရာတာဝန်ထမ်းဆောင်နိုင်ခြင်း
လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊အိမ်တွင်းအန္တရာယ်များ	လူကြီးများမှ မတန်တဆ အလုပ်ခိုင်းခြင်း၊ မိဘများမှ ရိုက်နှက်၍ အလုပ်ခိုင်းခြင်း၊ ငေါက်ခြင်းကြောင့် စိတ်ဖိစီးမှုများခြင်း၊ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုများခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။	လူမှုရေးလုပ်ငန်းတွင် လူကြီးများမှ ကလေးနှင့်တန်ရာအလုပ်ကိုခွဲဝေပေးခြင်း၊ ရိုက်နှက်၊ ဖိနှိပ်၊ ငေါက်ငန်းခြင်းမှ လျော့ပေးခြင်းတို့ဖြစ်သည်။
ရပ်ရေးရွာရေးတွင်ပါဝင်ခြင်း	မိဘများမှ စားဝတ်နေရေးအဆင်မပြေသော ကြောင့်ကလေးများရပ်ရေးရပ်ရွာရေးကိစ္စများကို ပါဝင်ခိုင်းမှုနည်းခြင်း၊ လူကြီးများကလည်း နေရာမပေးခြင်း၊ ပါဝင်ခွင့်မပေးခြင်း။	ရပ်ရေးရွာရေးပွဲတော်များတွင် ကလေးများ ပါဝင်လိုပါက နိုင်သည့် တာဝန်ကိုခွဲပေးရန်သာဖြစ် သည်။
စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲများ	စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲများတွင် မိဘ များမှ ဆင်းရဲသောကြောင့် ပြည့်စုံသော အစာအာဟာရ မရရှိခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။	မိဘတွေအနေနဲ့ပြည့်စုံလုံလောက်သော အစာအာဟာရကိုတိုက်ကျွေးရန် ဖြစ်သည်။
ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	ပညာရေးတွင် မူလတန်းမှ အလယ်တန်း ထိ တက်ရောက်သူမှာ များပြားပြီး အထက် တန်းသို့ရောက်လျှင် တက်ရောက် သူနည်းပါး သွားပါသည်။ မိဘမှ ငွေမတတ်နိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။	အတတ်နိုင်ဆုံးကြိုးစားထားပါသော် လည်း ကလေးဘက်မှ စိတ်ဝင်စားမှု နည်းနိုင်သည်။ပညာရေးဟောပြောပွဲ များပြုလုပ်ပေးရမည်။

ပညာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	မိုးရွာလျှင်လမ်းလျော်ခြင်း၊ ချောင်းရေ လာခြင်း တို့ဖြစ်သည်။ အပူလွန်ကဲခြင်း ကြောင့် မိုးသီးကျခြင်း၊ မုန်တိုင်းတိုက်ခြင်းတို့တွင် ခိုလှုံရန် ခိုင်ခံ့သော အဆောက်အဦး မရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။	မိဘမှ မျက်ချေမပျက် ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့်ခိုင်ခံ့သောအဆောက်အဦးဆောက်ထားရန်သိရှိရပါသည်။
ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်ထိခိုက်နိုင်မှုများ	မတန်မဆအလုပ်ခိုင်းခြင်း၊ရိုက်နှက်ခြင်း၊စိတ်ဖိစီးမှုများခြင်း၊အလုပ်ကြမ်းများလုပ်ကိုင်ခြင်း၊ အလုပ်ချိန်များခြင်း	အလုပ်ချိန်လျော့ပေးခြင်း၊ နိုင်ရာတာဝန်ထမ်း ဆောင်နိုင်ခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာရှိ ကလေးများသည် ကျောင်းနေခွင့် အပြည့်အဝရပါသည်။ သို့သော်ကျောင်းမှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ပြိုကျပျက်စီးသွားခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံတော်မှ ထောက်ပံ့သောကြောင့် ကျောင်းပြန်လည်အသစ်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။ ကျောင်းများ သင်ထောက်ကူပစ္စည်း လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကျောင်း ပတ်ဝန်းကျင်မှာ စည်းရိုးမရှိပါ။ ကျောင်းတစ်ဝက်မှာ အုတ်ဖြင့်မလုပ်ဘဲ သံဇကာဖြင့် ပြုလုပ်ထားသောကြောင့် မိုးရွာ၊ လေတိုက်လျှင် စာသင်ရတာ အဆင်မပြေပါ။ ကျောင်းမှာ ကစားကွင်းရှိပြီး သစ်ပင်အရိပ်များမရှိသည့် အတွက် ကလေးများမှာ ကစားချိန်တွင် မကစားရပါ။ သစ်ပင်များစိုက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ကျောင်းတွင် ကလေးများ အတွက် အိမ်သာမရှိပါ။ ဆရာမ အိမ်သာ(၁)လုံးသာရှိသည်။ ဆရာမများသင်သောစာနှင့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်း ကိုက်ညီမှု ရှိသော်လည်း ကလေးများ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းမလုံလောက်သည့်အတွက် အဆင် မပြေပါ။ ကျောင်းတွင်ကလေးများ သစ်ပင်စိုက်သော်လည်း ရေမလုံလောက်သည့်အတွက် သစ်ပင်များ ရှင်သန်ခွင့် မရပါ။

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ

မခင်ဆွေဝင်းမှ အစည်းအဝေးလုပ်မည့်ခေါင်းစဉ်ကို ရှင်းလင်းပြောခဲ့ပါတယ်။ ရပ်ရွာမှာ ကျရောက်နိုင်တဲ့ အရာကဘာလဲ၊ မိုးသည်းတယ်လို့ပြောပါ။ ကျန်တာမဖြစ်ဘူးလို့ ပြောပါတယ်။ လေထန်တယ်လို့ ပြောပါတယ်။ အခြား ဘာတွေဖြစ်လဲမေးရာ မိုးသီးကျတယ်၊ မိုးခေါင်တာတွေ ရှိတယ်လို့ပြောပါတယ်။ သမိုင်းဝင်ဖြစ်ခဲ့အရာတွေ ရှိလားမေးရာ မရှိဘူးလို့ပြောပါတယ်။ ဘေးအန္တရာယ်တွေကို အဆင့်သတ်မှတ်တာတွေရှိလားမေးရာ၊ ရှိတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ထိခိုက်မှုလည်း မရှိဘူးလို့ပြောပါတယ်။ အန္တရာယ်ပြနေရာတွေရှိလား မေးရာ၊ မရှိဘူးလို့ပြောပါတယ်။ မြေပုံဆွဲတာလည်း မရှိဘူးလို့ပြောပါတယ်။ ဘေးအန္တရာယ်စောင့်ကြည့်အရာတွေ ရှိလားမေးရာ၊ သဘာဝအန္တရာယ် ကြိုတင်ခန့်မှန်းချက်ရှိတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ပုရွက်ဆိတ်တွေ ဥတယ်၊ ပုတ်သင်ညှို့တွေစိမ့်ရင် မိုးရွာတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ လေတိုက်မယ်ဆို လေနီကြမ်းကြီးဖြစ်လာရင် ဆယ်အိမ်မှူး၊ ကော်မတီတွေမှ ကြိုတင်သတိပေးတာ ရှိတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် မှတ်တမ်းတွေထားခြင်း မရှိဘူးလို့ပြောပါတယ်။ ဘေးအန္တရာယ် တစ်ခုခုဖြစ်မယ်ဆိုရင် ဆိုင်းဘုတ်တွေကပ်တာတွေ မရှိဘူးလို့

ပြောပါတယ်။ သတင်းအချက်အလက်ကို တီဗွီ၊ ရေဒီယို၊ ဖုန်းတွေက ရရှိတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ လေပြင်းထန်လာပြီးဆိုရင် သံချောင်းတွေခေါက်ပေးတယ်၊ အော် ပေးတယ်လို့ပြောပါတယ်။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပြီဆိုရင် ကြိုတင်လုပ်ဆောင်တာတွေ မရှိဘူးလို့ ပြောပါတယ်။ ကြိုတင်သတိပေးတဲ့ သင်တန်းတွေရှိလာ၊ ခေါ်လားမေးရာ ရှိတယ်လို့ပြောပါတယ်။ ကျေးရွာထဲကို ဘေးအန္တရာယ် တစ်ခုခု ကျရောက်တော့မယ်ဆိုရင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု၊ ခိုလှုံရာနေရာတွေမရှိဘူးလို့ ပြောပါတယ်။ အရေးပေါ် စားနပ်ရိက္ခာတွေ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုရှိ၊ ဆေးဝါးတွေမရှိဘူးလို့ ပြောပါတယ်။ (နည်းပညာတွေ လိုအပ်တယ်လို့ ပြောပါတယ်)။ ရာသီဥတုဒဏ်တွေ ကျရောက်တော့မယ်၊ ငလျင်လုပ်မယ်ဆိုရင် ဘယ်လိုပုံစံနဲ့ နေရမယ်၊ ဆောင်ရန် ရှောင်ရန် တွေရှိလားလို့မေးရာ မရှိဘူးလို့ပြောပါတယ်။ အဆင်ပြေသလို နေလိုက်တယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ဘေးအန္တရာယ် ဒါလုပ်ရမယ်ဆိုပြီး ကြိုတင် သတ်မှတ်တာတွေ မရှိဘူးလို့ပြောပါတယ်။ အရင်းအမြစ်တွေ အသုံးပြုလို့ ရတယ်လို့ပြောပါတယ်။ မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုတွေ၊ ဌာနဆိုင်ရာတွေ ချိတ်ဆက်လို့ရတဲ့ နည်းလမ်းတွေရှိတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ဟောပြောပွဲတွေ လုပ်တာတွေ မရှိဘူးလို့ ပြောပါတယ်။ မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒအဖွဲ့တွေ ဖုန်းနဲ့ ဆက်သွယ်တယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ကျေးရွာထဲမှာ တစ်ခုခုဖြစ်ရင် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးတွေ လုပ်ပေးတာတော့ ရှိတယ်လို့ပြောပါတယ်။ ရေဒီယိုတွေ နားထောင်ခြင်းကြောင့် စွမ်းရည်တွေတက်၊ ဖွံ့ဖြိုးလာတာတွေရှိတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ သတင်းတွေကို ကြိုတင်သတိပေးထုတ်ပြန်တာတော့ မရှိဘူးလို့ပြောပါတယ်။ အရိပ်ရတဲ့ နေရာတွေရှိ တယ်လို့ ပြောပါတယ်။

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း

ပါတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များနှင့်ပါတ်သတ်ပြီး သိရှိလာခြင်း၊ အရင်းအမြစ်များအား မည်သို့ ထိန်းသိမ်းရမည်ကိုသိရှိလာခြင်းနှင့် သစ်တောများအား မည်သို့ထိန်းသိမ်းရ မည်ကို သိရှိလာပါသည်။ စီမံကိန်းသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ပါတ်သတ်ပြီး တိုးတက်အောင် လုပ်ဆောင်နေခြင်း၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအား ဖြစ်ပေါ်စေသည့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲ လာမှုနှင့် ပါတ်သတ်ပြီး အသိပညာပေးခြင်းများနှင့် လှူမှုပါတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းများတွင် သဘာဝ အရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ပြုလုပ်နေပါသည်။ စီမံကိန်းသည် သစ်တောပြန်းတီးခြင်းများ အကြောင်း၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့်အကြောင်း၊ ရေအရင်းအမြစ်များအား မည်ကဲ့သို့ သုံးစွဲရမည်ကို သိရှိအောင်ကူညီဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှု သတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

ဘေးအန္တရာယ်များ	အကြိမ် (ကြိမ်ရေ)	ရာသီ	ကျရောက် ချိန်တွင်း ကာလ	ပြင်းအား	အရှိန်	သတိပေးချက် (မဖြစ်မှီ)	သတိပေးချက် (ဖြစ်ပြီး)	သက်ရောက်မှုအား	သက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာ	နှိုင်းယှဉ်ချက်
လေပြင်းတိုက်ခြင်း	X X	X	X	X X	-	X X	X	X X	X	၁၂
အပူချိန်ပြင်း ခြင်း	X X	X X	X X	XX X	-	XX	X	XX	XX	၁၆
သောက်သုံးရေရှားပါးခြင်း	XXX	X	X X	-	-	XX	XX	X X	X X	၁၄
သစ်ပင်များ မျိုးတုံးခြင်း	X X X	X	X X	-	-	X X	X X	X X X	XX	၁၆
စိုက်ပျိုးရေး ရှားပါးခြင်း	X X X	X	X X	-	-	XX	XX	X X X	XX	၁၅
မြေဆီလွှာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း	X X X	X X X	X X X	-	-	X X X	X X	X X X	X X	၁၉

ဘေးအန္တရာယ်များကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း

ရာသီဥတုပြောင်းလဲလာမှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဘေးအန္တရာယ် ဘာတွေဖြစ်လဲ။

- ၁။ လေတိုက်
- ၂။ မိုးခေါင်
- ၃။ ရေရှားပါးခြင်း
- ၄။ သစ်ပင်မျိုးဆုံးရှုံး
- ၅။ စိုက်ပျိုးရေးရှားပါး
- ၆။ မြေဆီလွှာပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း

၁။ လေပြင်းတိုက်ခြင်း - ၂ ကြိမ်ဖြစ် - ကဆုန်လ - တစ်လတည်းပဲဖြစ်တယ်။ ပြင်းအား ၂အဆင့် လောက်ရှိ၊ လေမတိုက်ခင် သတိပေးမှုတွေ ရှိခဲ့တယ်။

၂။ အပူချိန်ပြင်း - ၂ ကြိမ်၊ ၂ နှစ်ခြား တစ်ခါဖြစ်တယ်လို့ ခန့်မှန်းနိုင် - နွေရာသီမှာအဖြစ်များတယ်။ ၂လလောက် ကြာတယ်။

၃။ ရေရှားပါးခြင်း - ၃ နှစ်လောက်ရှိပြီ - နွေရာသီတစ်ကြိမ် - ၂ လလောက်ကြာ၊ ကြိုတင် သတိပေးချက်ရှိပါသည်။

၄။ သစ်ပင်မျိုးဆုံးရှုံး - ၃ နှစ်အတွင်း ပျောက်ဆုံးကုန်။ နွေရာသီမှာ ခုတ်ထွင်မှုတွေပြုလုပ်ကြတယ်။

၅။ စိုက်ပျိုးရေးရှားပါးခြင်း - ၃ နှစ်လောက်ရှိပြီ - ဆောင်းရာသီနှင့် နွေအကူးကာလမှာ အများဆုံး ဖြစ်လေ့ရှိတယ်။ ၂ လလောက်ကြာတယ်။

၆။ မြေဆီလွှာပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုရှိခြင်း - ၃ နှစ်လောက်ကြာပြီ၊ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ပိုးသတ်ဆေးတွေ အသုံးပြုလို့ - သဘာဝမြေဩဇာအသုံးပြုမှုနည်းလို့ သိရှိကြတယ်။ လိုက်လုပ်ဆောင်သူနည်းပါးတယ်။

ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း

လေပြင်းတိုက်ခြင်းကြောင့် လူနှင့်တိရစ္ဆာန်များ သေကြေပျက်စီးမှုအထိ မဖြစ်ခဲ့။ အဆောက်အဦး ပျက်စီးမှု အနည်းငယ်ရှိတယ်။ အပူချိန်ပြင်းချိန်ခြင်းကြောင့် အသက်ကြီးသူတွေနှင့် ကလေးများ ဖျားနာမှု ရှိခဲ့တယ်။ တိရစ္ဆာန်များ အနာ၊ အဖျား ရှိခဲ့တယ်။ အချို့ပက်ငယ်တွေ သေးကုန်။ ရေရှားပါးခြင်းကြောင့် ရေကိုချွေတာ - စုဆောင်းမှုတွေလုပ်လာနိုင်။ ကြိုတင်ပြင် ဆင်မှုအနည်းငယ် လုပ်နိုင်ခဲ့တယ်။ သစ်ပင်များပြုန်းတီးခြင်း သစ်ပင် များဆုံးရှုံးနေမှုကို လူတွေသတိ ထားမိလာကြတယ်။ သစ်ပင်များ ထပ်မံအစားထိုး စိုက်ပျိုးရန် အသိရှိကြတယ်။ လိုက်မလုပ်ဖြစ်ဘူး။ သစ်ပင်တွေရှိလို့ အပူချိန်တွေမြင့်လာ။ မိုးခေါင်လာ၊ ရေရှားပါးလာတယ်။ စိုက်ပျိုးရေးရှားပါးခြင်း တစ်ရွာလုံးနီးပါး စိုက်ပျိုးရေးမရရှိဘူး။ မိုးကောင်းရေးသောက်ခြင်း၊ ဆည်၊ တစ်နိုင်တစ်ပိုင်ကန်တွေ လုပ်ထားခြင်းမရှိခဲ့ဘူး။ သီးနှံတွေ ပျက်စီး ဆုံးရှုံးတယ်။ အရင်နှစ်တွေနှင့်စာလျှင် ပိုပိုဆိုးရွားလာတယ်ထင်တယ်။ မြေဆီမြေ ဩဇာများ ပြုန်းတီးခြင်းကြောင့် ဘာဝမြေဩဇာ အသုံးပြု သူတွေရှိတယ်။ ၃ စု မှာ ၁စု လောက်သာရှိတယ်။

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း

မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အတည်ပြုခြင်း

စဉ်	သမိုင်းအချက်အလက် (ဥတုရာဇဝင် မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဌာန)	မကြာသေးခင်က ၁လ (၁-၂ လ)	လက်ရှိဖြစ်ပေါ်မှု	ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်မှု	မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် (မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဌာန၏ ခန့်မှန်းချက်)	ဆုံးဖြတ်ချက်	တစ်ဆက်တည်းစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၁။	မိုးအများဆုံးရွာသောလနှင့် ရေအကြီးဆုံးကြီးသောလများမှာ ဝါဆို၊ဝါခေါင်လဖြစ်သည်။	အလွန်ပူပြင်းပြီး ခြောက်သွေ့လာတယ် ကဆုန်မှာ မိုးအနည်းငယ်ရွာသည်	နေအရမ်းပူတယ် အရင်နှစ်ကထက် ဒီနှစ်က ပိုပြီး ပူပြင်းလာတယ်	ရေတွင်းရေရှားလာခြင်း - လူတွေမှာ ရောဂါတွေ ပိုဖြစ်လာတယ် -	ကဆုန်လကွယ်၊ နယုန်လဆန်းရောက်မယ်၊ မိုးစရွာမယ်၊ ပုံမှန် ရွာသောလ နယုန်မှ တော်သလင်းလတွေမှာ မိုးရွာမယ်	ရေကိုချွေတာသုံးစွဲခြင်း -ယခုရှိသော ရေတွင်းများအား ပြန်လည် ပြုပြင်ပြီး မွန်းမံခြင်းများပြုလုပ်ခြင်း မီးသတ်အဖွဲ့များဖွဲ့စည်းပြီးလိုက်လံကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း။ -VDMC ကော်မတီများသတင်းပို့ရရှိအောင် ပြုလုပ်ရန်	- အုပ်ချုပ်ရေးမှူးကော်မတီဝင်များ -မီးသတ်ဌာန --ရေရှားမရှားကြိုတင်စောင့်ကြည့် -

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

သမိုင်းအချက်အလက်အရ မိုးလေဝသ နှင့်ဇလဗေဒ အရ မိုးခေါင်ခြင်း၊ အပူချိန် လွန်ကဲခြင်းများ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ မကြာသေးခင်ကာလက အလွန်ပူပြင်းပြီး ခြောက်သွေ့ခြင်း၊ မိုးပုံမှန် မရွာခြင်းများ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ လက်ရှိအခြေအနေမှာ နေအရမ်းပူခြင်း၊ အရင်နှစ်ကထက် ဒီနှစ်ပိုပြီး အပူချိန် လွန်ကဲလာခြင်းများနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ၎င်းကြောင့် ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော အခြေအနေများမှာ ရေတွင်း ရေကန်များတွင် ရေများရှားပါလာခြင်း ၊ တိရစ္ဆာန်များအတွက် အစာများကို ခက်ခဲစွာ ရှာဖွေရခြင်းများဖြစ်နေပါသည်။ မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက်များအနေဖြင့် ကဆုန်၊ နယုန်လဆန်းများတွင် မိုးများ ပုံမှန်ရွာသွန်းလာပြီး ဝါဆို၊ ဝါခေါင်များတွင် မိုးများပိုများစွာ ရွာသွန်းလျက်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာကော်မတီများ အနေဖြင့် ယခုရှိနေသောရေတွင်းများကို ပြန်လည်မွမ်းမံခြင်း၊ ရှိပြီးသား ရေများကို ချွေတာစွာ သုံးစွဲခြင်း၊ မီးသတ်အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းပြီး နွေရာသီတွင် လိုက်လံကြည့်ရှု စစ်ဆေးခြင်း၊ ၎င်းအရာများကို ရေရှည်တည်တံ့အောင် စောင့်ကြည့်ရမည့်တာဝန်များ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ၊ ရွာသူ/သားများ သာဖြစ်ကြသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါသည်။

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား(Pair Wise Ranking)

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	သစ်ပင် စိုက်ခြင်း	စိုက်ပျိုးရေး အသင်း	သောက်သုံး ရေကန် ပြန်လည် တူးဖော်ခြင်း	တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ကန်များ တူးခြင်း(စိုက်ပျိုးရေး)	ကျန်းမာရေး ဟောပြောပွဲ	ဦးစားပေး အဆင့်	ရမှတ်
သစ်ပင်စိုက်ခြင်း သစ်တောနှင့်ချိတ်ဆက်	သစ်ပင် စိုက်ခြင်း	စိုက်ပျိုးရေး သင်တန်း	သောက်သုံး ရေ ပြန်လည်တူး	တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ကန် တူးမယ်	ကျန်းမာရေး ဟောပြောပွဲ တွေ့လုပ်မယ်	၅	၀
စိုက်ပျိုးရေး (သင်တန်း)			သောက်သုံး ရေ	တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ကန်	ကျန်းမာရေး ဟောပြောပွဲ	၄	၁
ရေကန်ပြန်လည် တူးဖော်ခြင်း				သောက်သုံးရေ	သောက်သုံးရေ	၁	၄
တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ကန်များတူးဖော်ခြင်း (စိုက်ပျိုးရေး)					ကျန်းမာရေး	၃	၂
ကျန်းမာရေး ဟောပြောပွဲ						၂	၃

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ရှေးဦးစွာ မလပြည့်မှ ဘေးအန္တရာယ်များကို အဆင့်ခွဲခြားမှုရရှိလာသော အချက်များကို ခွဲထုတ်၍ ယခုပြန်လည်လုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်ကြောင်းပြော၍ အဆင့်(၁)မှာ မြေဆီလွှာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု ဖြစ်ပြီး ထိုအရာကို ဘယ်လိုပြုပြင်မလဲမေးရာ ကျေးရွာသူ/သားများမှ သဘာဝမြေဩဇာ နွားချေးများ၊ သစ်ရွက်ဆွေးများ၊ နည်းပညာများကို အသုံးပြု၍ လုပ်ဆောင်ရမည်ဟု ပြောပါသည်။ ထိုသို့ မြေဆီလွှာကို ပြုပြင်ရာမှာ နည်းပညာကို လိုအပ်သောကြောင့် ၎င်းနည်းပညာများ ရရှိရန် သင်တန်းပေးရန် လိုအပ်သော ကုန်ကျငွေမှာ ဘယ်လောက်ကုန် မည်လဲမေးရာ (၁၅)သိန်းဟု ဖြေပါသည် ။ယခုလို မြေဆီလွှာ ပျက်စီးမှုကို ပြုပြင်ပြီးလျှင် ဘယ်လိုအကျိုးကျေးဇူး တွေရရှိလာမလဲမေးရာ သီးနှံထွက်နှုန်းတိုးလာမည်။ မြေဆီလွှာတွေ ကောင်းလာမည်။ အသိပညာတွေရလာမည် ဟု ဖြေပါသည်။

ထို့နောက် ဒုတိယပြဿနာမှာ သစ်ပင်မျိုးတုံးမှုဖြစ်သောကြောင့် ဒါကို ဘယ်လို ကာကွယ်မလဲမေးရာ သစ်ပင်စိုက်ရမည်၊ သစ်ပင်ခုတ်သူများကို ထိထိရောက်ရောက် အရေးယူရမည်ဟု ပြောပါသည်။ ဒီလိုသစ်ပင် မျိုးတုံးမှုကို ကာကွယ်ခြင်းအားဖြင့် ဘယ်လိုအကျိုးကျေးဇူးတွေ ရလာမလဲမေးရာ ရာသီဥတုမှန်လာမည်ဟု ဖြေပါ သည်။

အဆင့်(၃)မှာ အပူချိန်ပြင်းခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ထိုအပူချိန်ပြင်းခြင်းကို ဘယ်လိုကာကွယ်မလဲ မေးရာ သစ်ပင်ကြီးကြီးတွေ စိုက်ရမည်၊ ရာသီဥတုအခြေအနေကို လေ့လာသောအားဖြင့် ရေဒီယိုနားထောင်ရမည်၊ ကျန်းမာရေးဟောပြောပွဲများ လုပ်ပေးရမည်ဟု ပြောပါသည်။ ထိုအတွက် ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေမှာ (၂)သိန်းဖြစ်ပြီး အကျိုးကျေးဇူးများမှာ အလုပ်ကောင်းစွာ လုပ်နိုင်မည်၊ သတင်းအချက်များကို ကောင်းစွာရယူနိုင်မည်ဟု ပြောပါ သည်။

အဆင့်(၄)ပြဿနာမှာ စိုက်ပျိုးရေး ရှားပါးမှုဖြစ်ပြီး မရှားပါးအောင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲမေးရာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ဆည်တည်ဆောက်ရမည်၊ ရေတွင်းတူးပြီး ရေကိုချွေတာသုံးရမည်ဟု ပြောပါသည်။ ထိုသို့ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ကန်တည်ဆောက်ရာမှာ ခန့်မှန်းငွေ ဘယ်လောက်ကုန်ကျမလဲမေးရာ သိန်း(၂၀၀)ကုန်ကျမည်ဟု ပြောပါသည်။ ဒီလိုစိုက်ပျိုးရေးရှားပါးမှုကို ကာကွယ်လိုက်ခြင်းအားဖြင့် ဘယ်လိုအကျိုးကျေးဇူးတွေ ရလာမလဲမေးရာ ရွှေ့ပြောင်း လုပ်သားများ နည်းပါးသွားနိုင်တယ်ဟု ဖြေပါသည်။

အဆင့်(၅)ပြဿနာမှာ သောက်သုံးရေ ရှားပါးခြင်းဖြစ်ပြီး နောက်နှစ်မှာ ရေမရှားပါးအောင် ဘာတွေ လုပ်မလဲမေးရာ ရွာတွင်ရှိသော ကန်ဟောင်းကို ပြန်လည်ပြုပြင်ရမည်ဟု ဖြေပါသည်။ ထိုသို့ပြုပြင်ရာမှာ ခန့်မှန်းငွေ ဘယ်လောက်ကုန်ကျမလဲမေးရာ သိန်း(၁၀၀)ကုန်ကျမည်ဖြစ်ပြီး အကျိုးကျေးဇူးမှာ အခြားအလုပ်များအတွက် အချိန်ပေးလာနိုင်တယ်။ ကျန်းမာရေးကောင်းလာမည်။ လူနှင့်တိရစ္ဆာန်များ သေဆုံးမှုလျော့ကျလာမည်။ ညအချိန် ရေမခပ်ရသောကြောင့် ပိုးမွှားအန္တရာယ်မှ ကာကွယ်နိုင်မည်ဟု ဖြေပါသည်။

အဆင့်(၆)ပြဿနာမှာ လေပြင်းမုန်တိုင်းတိုက်ခတ်မှုပြဿနာဖြစ်ပြီး ဒါကို ဘယ်လို ကာကွယ်မလဲ မေးရာ ရေဒီယို အမြဲနားထောင်ရမည်၊ သစ်ပင်စိုက်ရမည်ဟုပြောရာ ဒီလိုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် ဘယ်လို ကောင်းကျိုးတွေ ရလာနိုင်မလဲမေးရာ ထိခိုက်ပျက်စီးမှု နည်းမည်ဟု ဖြေရာ မလပြည့်မှ ဒီလိုပြဿနာတွေ

ဖော်ထုတ်ပြီးသွားပြီ ဖြစ်သည့်အတွက် BRACED နှင့် ပူးပေါင်းပြီး လုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်ကြောင်းပြော၍ အဆုံးသတ်ခဲ့ပါသည်။

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)

အကြောင်းအရာ	စီးပွားရေး	ရမှတ်	လူမှုရေး	ရမှတ်	ပတ်ဝန်းကျင်	ရမှတ်	စုစုပေါင်း
လမ်းပြုပြင်ခြင်း	အချိန်ကုန်သက်သာ ၁၊ မီးဘေးအန္တရာယ်၊ မြို့ပေါ်သွားလာ၊ ဈေးကွက်သိရှိ၊ သိန်း(၆၀)	၃	ကျန်းမာရေးမှာ အလွယ်တကူ သွားလာ၊ ပညာရေးမှာ အလွယ်တကူသွားလာ၊ ဗဟုသုတ အသိမြင်တွေ့ကြွယ်ဝလာ	၃	တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာ ဆက်ဆံရေး ပိုကောင်းလာမယ်၊ (၁၀)ရွာ	၃	၉
စာသင်ကျောင်း	အလုပ်ချိန်တွေ ပိုလုပ်လာနိုင်တယ်၊ ဝင်ငွေတိုးလာမယ်၊ စီးပွားရေးတွေ အဆင်ပြေလာ၊ သိန်း(၃၀၀)	၃	ပညာရေးဗဟုသုတ ကြွယ်ဝလာ၊ အချိန်ကုန်သက်သာလာ၊ ဘွဲ့ရပညာတတ် လူနေမှုအဆင့်အတန်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်က အားထားလာ	၃		၂	၈
ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတနည်းပါးခြင်း	ငွေရေးကြေးရေး သက်သာခြင်း၊ အလုပ်ချိန် ပိုလာမယ်၊ သိန်း(၁)	၂	အသိပညာ(ကျန်းမာရေး) ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်၊ ဆောင်ရန်ရှောင်ရန်များ သိရှိနိုင်၊ လူသေအပျောက် လျော့နည်းခြင်း	၂	တခြားရွာတွေကို ကူညီနိုင်ခြင်း	၂	၆
စိုက်ပျိုးရေးသင်တန်း	နည်းပညာများသိရှိ ခင်း၊ သီးနှံအထွက်တိုးခြင်း၊ ဝင်ငွေတိုးခြင်း၊ စီးပွားရေးတွေ အဆင်ပြေလာနိုင်ခြင်း၊ (၃)သိန်း	၂	လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်လာခြင်း၊ အလှူအတန်း ပြုလုပ်ခြင်း၊ ပညာရေးကို အဆုံးတိုင် ထားနိုင်ခြင်း	၂	နည်းပညာတွေကို မျှဝေခြင်း၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ကောင်းမွန်ခြင်း	၂	၆
ပညာရေး ဗဟုသုတနည်းပါးခြင်း	ဝင်ငွေကောင်းလာခြင်း၊ စီးပွားရေး တိုးတက်လာခြင်း၊ (၁၀)သိန်း	၂	လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်လာခြင်း၊ အတွေးအမြင် တိုးတက်လာခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲတတ်လာခြင်း	၂	ပတ်ဝန်းကျင်အတုယူ	၂	၆
သစ်ပင်စိုက်ခြင်း	စီးပွားရေး အဆင်ပြေလာမယ်၊ အသီးအနှံဖြစ်ထွန်း မယ်၊ ဝင်ငွေတိုးတက်လာ	၂	ရာသီဥတု ဒဏ်ခံနိုင်ခြင်း၊ လေကောင်းလေသန့် ရမယ်၊ ကျန်းမာရေး ကောင်းမယ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်	၂		၂	၆

	မယ်		စိမ်းလန်းစိုပြေမယ်				
အမျိုးသမီး ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်း	ဝင်ငွေတိုးလာမယ်	၂	ရပ်ရေးရွာရေးတွေမှာ ကူညီလာနိုင်မယ်၊ ခွဲခြားဆက်ဆံမှု နည်းလာမယ်	၂		၁	၅

သုံးသပ်ချက် အကျဉ်းချုပ်

လမ်းပြပြင်ခြင်းဖြင့် အချိန်ကုန်သက်သာခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်များ ပင်ပန်းမှု လျော့နည်းခြင်း၊ မီးဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပါက အလွယ်တကူ သွားလာနိုင်ခြင်း၊ မြို့ပေါ်သို့ တိုက်ရိုက် သွားနိုင်ခြင်း၊ သီးနှံဈေးကွက်သို့ အလွယ်တကူ ဆက်သွယ်နိုင်ခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်များကို ရောင်းချရာ တွင် လမ်းကောင်းမွန်သောကြောင့် ဈေးကွက်မှာ နှောင့်နှေးမှု မရှိခြင်း၊ လမ်းပြပြင်ခြင်းဖြင့် ပေ(၂၀၀၀)၊ ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ သိန်း(၆၀)၊ ကျန်းမာရေးမှာ အလွယ်တကူသွားလာနိုင်၊ ပညာရေးမှာလည်း အလွယ်တကူ သွားလာနိုင်၊ တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာဆက်ဆံရေး၊ ပိုကောင်းလာမည်၊ သာရေး၊ နာရေး၊ ဘာသာရေးပွဲတွေမှာလည်း အလွယ်တကူ သွားလာနိုင်၊ ဗဟုသုတ အသိမြင်တွေ ကြွယ်ဝလာခြင်း၊ (၁၀)ရွာဆက်ဆံရေး ကောင်းမယ်၊ စာသင်ကျောင်း တည်ဆောက်ခြင်းအားဖြင့် စီးပွားအနေဖြင့် အလုပ်ချိန်တွေ ပိုလာနိုင်တယ်။ ဝင်ငွေတိုးလာမယ်၊ စီးပွားရေးတွေ အဆင်ပြေ လာမယ်၊ ပညာရေး၊ ဗဟုသုတကြွယ်ဝလာမယ်၊ အချိန်ကုန်သက်သာလာမယ်၊ ဘွဲ့ရ ပညာတတ် တွေ များလာမယ်၊ လူနေမှုအဆင့်အတန်းမြင့်လာမယ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်က အားထားလာမယ်၊ ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ သိန်း(၃၀၀)၊ ကျန်းမာရေးဗဟုသုတနည်းပါးခြင်းကို ဟောပြောပွဲ ပြုလုပ်မယ် အသိပညာတိုးပွားလာမယ်၊ ကျန်းမာရေးအသိပညာရရှိခြင်းကြောင့် ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်မယ်၊ ငွေရေးကြေးရေး အကုန်ကျ သက်သာလာမယ်၊ ဆောင်ရန်ရှောင်ရန်များ သိလာနိုင်မယ်၊ အလုပ်ချိန် ပိုလုပ်နိုင်မယ်၊ တခြားရွာများကို ကူညီနိုင်မယ်၊ လူ အသေအပျောက် လျော့နည်းခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေး သင်တန်းပေးခြင်းအားဖြင့် နည်းပညာသိရှိလာမယ်၊ သီးနှံအထွက်တိုး၍ ဝင်ငွေ ကောင်းမယ်၊ စီးပွားရေး အဆင်ပြေလာမယ်၊ လူနေမှု အဆင့်အတန်း မြင့်မားလာမယ်၊ အလှူအတန်းတွေ ပြုလုပ်နိုင်မယ်၊ ပညာရေးကို အဆုံးတိုင်ထားနိုင်မယ်၊ နည်းပညာတွေကို မျှဝေမယ်၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ကောင်းလာမယ်၊ ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ (၃)သိန်း၊ ရက်ပေါင်း(၃)ရက်၊ ပညာရေး ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်း ဝင်ငွေကောင်းမယ် စီးပွားရေး အဆင်ပြေလာမယ်၊ လူနေမှု အဆင့်အတန်း မြင့်လာမယ်၊ အတွေးသစ် အမြင်သစ်တွေ ရှိလာမယ်၊ စီမံခန့်ခွဲတတ်လာမယ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်က အတုယူလာမယ်၊ ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ (၁၀)သိန်း၊ စာကြည့်တိုက် ပြုလုပ်မယ်၊ သစ်ပင်စိုက်ခြင်းဖြင့် စီးပွားရေး အဆင်ပြေမယ်၊ ရာသီဥတု ဒဏ်ခံနိုင်မယ်၊ လေကောင်းလေသန့် ရရှိမယ်၊ ကျန်းမာရေး ကောင်းလာမယ်၊ သီးနှံဖြစ်ထွန်းလာမယ်(ဝင်ငွေ)ကောင်းမယ်၊ ပတ်ဝန်းကျင် စိမ်းလန်းစိုပြေမယ်၊ ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ မရှိပါ။ သစ်တောဦးစီးဌာနမှ ပျိုးပင်များ ချပေးရန်၊ အမျိုးသမီး ပူးပေါင်းပါဝင်မှု ရှိလာရင် ဝင်ငွေတိုးလာမယ်၊ ရပ်ရေးရွာရေးမှာ ကူညီလာနိုင်မယ်၊ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုတွေ နည်းလာမှုများ ဖြစ်ပါသည်။

၆။ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် (Action Plan)

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	ဦးတည်မှု	ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်မှာဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်သူတွေဆောင်ရွက်မှာလဲ	ငွေကြေး	ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေနှင့်မှန်းဆချက်	အချိန်	မှတ်ချက်
နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ဟောပြောပွဲ	ရွာသူရွာသားများ ၊ တိရစ္ဆာန်များ	လယ်ယာကမ်းဘေး ၊ လမ်းဘေး၊ ယာအိမ်ခြံစည်းရိုး	တစ်ရွာလုံး	ရွာလူကြီး၊ ရွာသူရွာသားများ	သစ်ပင်	မရှိပါ	ကဆုန်၊ နယုန်	၂ လ
သောက်သုံးရေကန် ပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်း	ကျေးရွာသူ၊ တိရစ္ဆာန်	ရေကန်ကိုပြန်လည်တူးဖော်မယ်၊ ခြံစည်းရိုးခတ်ခြင်း	ရွာ၏အရှေ့ဘက် (၁)ဖာလုံအကွာတွင်ရှိ	ရေကော်မတီ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့	၁၀၀ သိန်း	မရှိပါ	နတ်တော်၊ ပြာသို	၁ လ
တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ကန်များတူးဖော်ခြင်း (စိုက်ပျိုးရေး)	တောင်သူလယ်သမားများနှင့် တိရစ္ဆာန်များ	မိမိတို့လယ်ယာမြေအနီးတဝိုက်တွင် တူးဖော်ခြင်း	ရွာ၏တောင်မြောက် အရှေ့ဘက်တွင် တူးဖော်မည်	အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ တောင်သူလယ်သမားများ	၂၀၀ သိန်း	မရှိပါ	ကဆုန်	၂ ရက်
ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ကျန်းမာရေး ဟောပြောပွဲ	သက်ကြီးရွယ်အို ၊ ကလေး၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင် အမျိုးသမီး၊ မသန်စွမ်း	တိုက်နယ်ဆေးရုံမှ ဆရာ/မများ	ဘုန်းကြီးကျောင်း (ဓမ္မာရုံ)	အုပ်ချုပ်ရေးကော်မတီ၊ မိခင်နှင့် ကလေးအဖွဲ့	၂ သိန်း	မရှိပါ	တပေါင်း	၁ ရက်
စိုက်ပျိုးရေးသင်တန်း (မြေဆီလွှာပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု)	တောင်သူလယ်သမားများ	စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူတစ်ဦး	ဘုန်းကြီးကျောင်း (ဓမ္မာရုံ)	အုပ်ချုပ်ရေးကော်မတီနှင့် တောင်သူလယ်သမားများ	၁၅ သိန်း	မရှိပါ	ပြာသို	၃ ရက်
အိမ်တွင်း တစ်ပိုင်တစ်နိုင် စိုက်ခင်းများ ပြုလုပ်ခြင်း	ကျေးရွာသူ/သားများ	ကျေးရွာကော်မတီနှင့် လူငယ်များ	အိမ်ပိုင်းများ၊ လယ်ကွက်များ	AAM နှင့် ချိတ်ဆက်၍ ရက်သင်တန်း ပြုလုပ်ခြင်း	၃ သိန်း	မရှိပါ	၂၀၁၇	

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲမှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းစဉ် အသေးစိတ် ဆွေးနွေး ရန်ဖြစ်ပါတယ်။ ပထမ သစ်ပင်စိုက်မယ်၊ ရပ်ရွာလူထုနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရန် ကျေးရွာအတွင်းနှင့် လမ်းဘေး၊ ယာများတွင် စိုက်မယ်။ ရာအိမ်မှူးတွေ၊ ဆယ်အိမ်မှူးတွေဦးဆောင်ပြီး ရွာသူ/သားတွေနှင့်အတူ စိုက် မှာဖြစ်တယ်။ မိုးဦးကာလ ကဆုန်၊ နယုန် နှစ်လတွင် စိုက်ပျိုးမယ်။ သောက်သုံးရေရှားပါးမှု တစ်ရွာလုံးအတွက် ရေကန်ကို ပြန်လည်တူးဖော်မယ်။ စက်အင်အားဖြင့် ခြံစည်းရိုးကာမယ်။ ရွာရဲ့အရှေ့မြောက်ဘက်မှာရှိတဲ့ ကန် ၁ဖာလုံဝေးတယ်။ ရပ်ရွာကော်မတီများမှ ဦးဆောင်ပြီး ပြုလုပ်မယ်။ ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ သိန်း(၁၀၀)ရှိတယ်။ ဘေး ဖြစ်နိုင်ချေမရှိဘူး။ နတ်တော်လ၊ ပြာသိုလမှာ ပြုလုပ်မယ်။ အချိန်(၁)လကြာမယ်။ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ကန်များတူးဖော်ခြင်း(စိုက်ပျိုးရေးအတွက်) တောင်သူလယ်သမားများနှင့် တိရစ္ဆာန်များအတွက် လယ်ယာမြေ

အနီးတဝိုက်တွင် တူးဖော်မယ်။ ရွာ၏တောင်၊ မြောက်၊ အရှေ့ဘက်ရှိ လယ်ကွင်းများတွင် ပြုလုပ်မယ်။ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် တောင်သူ များ ဦးဆောင် ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ (၂၀၀)သိန်း၊ ကဆုန်လ(၂)ရက် ကြာများတွက် မသန်စွမ်းများ နီးစပ်ရာဆေးဆရာ မများနှင့် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း၊ ဓမ္မာရုံတွင် ကျေးရွာလူကြီးနှင့် ကော်မတီများ ဦးဆောင်ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ (၂) သိန်း၊ တပေါင်းလတွင် (၁)ရက်ကြာမည်။ စိုက်ပျိုးရေးသင်တန်း (မြေဆီလွှာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု) တောင်သူလယ်သမားများအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများ ပါဝင် ဓမ္မာရုံတွင် ပြုလုပ် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးဆောင်မယ်။ ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ (၁၅)သိန်း ပြာသိုလတွင် (၃)ရက်ခန့်ကြာမည်။

၇။ နိဂုံးချုပ်

ဆပ်ပြာကျင်းကျေးရွာ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီအနေဖြင့် ရပ်ရွာဘေး ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် အစီရင်ခံစာ ကိုဖြန့်ဝေပေးရန် ဝတ္တရားရှိပါသည်။ ရပ်ရွာလူငယ်အုပ်စုနှင့် စာသင်ကျောင်းများ အပါအဝင်ရပ်ရွာ လူထုများအကြားတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဝေငှရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာကို မြို့နယ်အဆင့်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်သင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများ အနေဖြင့်လည်း ရပ်ရွာလူထု၏ ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့်ရွေးချယ်ထားသောလုပ်ငန်းအစီအစဉ် (community resilience action plan) ကို ကောင်းစွာသိရှိထားလျှင် ရပ်ရွာလူထုအတွက် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတည် ဆောက်ရာတွင် ပိုမိုအဆင်ပြေနိုင်ပါမည်။

အခြားသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများသို့ မဟုတ် ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် လည်း ပိုမိုကောင်းမွန်သော စီမံကိန်း ပုံစံများ ရေးဆွဲနိုင်ရန်နှင့် သင်တန်းများပြုလုပ်ပေးနိုင်ရန်အစီရင်ခံစာကိုလေ့လာနိုင်ပါသည်။

ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့်လည်း အစီရင်ခံစာတွင်ပါဝင်သော ကျေးရွာ၏ အဓိကဘေးအန္တရာယ်များကို သိရှိထားပြီး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန်၊ အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများကို တုန့်ပြန်နိုင်ရန် နားလည်ထားသင့်ပါသည်။ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်မှအမျိုးမျိုးသော လုပ်ဆောင်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုသည် မိမိ၏တာဝန်များကို ကောင်းစွာသဘောပေါက်နားလည်သင့်ပါသည်။

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက်ပြုပြင်ခြင်း

ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများအား မိမိကျေးရွာတွင် ဆန်းစစ်မှုကို နှစ်စဉ်သုံးသပ်လေ့လာကာ သတင်းအချက်အလက်များကို မှတ်တမ်းတင်မည် ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်သည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းစောင့် ကြပ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့က အစဉ်စောင့်ကြည့် အကြံပြုမည်ဖြစ်ပြီး လစဉ်အစည်းအဝေး များလည်း ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအား လျော့ချရေးလုပ်ငန်းများနှင့်

ရံပုံငွေရှာဖွေရေး လုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ကော်မတီဝင်များ ပုံမှန်အစည်းအဝေးကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အတူအခက်ခဲများ အောင်မြင်မှုများ လိုအပ်ချက်များအား လစဉ်အစည်းဝေးပြုလုပ်ပြီး ဆွေးနွေးသွားမည်။ ဌာနဆိုင်ရာများ နှင့်လည်း ချိတ်ဆက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ပနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းများကို အစဉ်စောင့်ကြည့်လုပ်ဆောင်သွားမည်။ လုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့စေမည့် နည်းလမ်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်သွားမည်။

၉။နောက်ဆက်တွဲများ

နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ

နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း

နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ

ကော်မတီစာရင်း

- ဦးစိုးနိုင် - ဘဏ္ဍာထိန်း
- ဦးလှထွန်း-စာရင်းစစ်
- ဦးထွန်းနိုင်ဦး - စာရင်းကိုင်
- ဦးမြင့်လှိုင်- ဥက္ကဋ္ဌ
- ဦးဆန်းလွင် - အဖွဲ့ဝင်
- ဦးသိန်းထွန်း - အဖွဲ့ဝင်
- ဦးမြင့်အောင် -အဖွဲ့ဝင်

ဥက္ကဋ္ဌ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများ - ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင်ဦးဆောင်၍ လုပ်ဆောင်ခြင်းဌာနဆိုင်ရာများနှင့်ချိတ်ဆက်ခြင်း။

အတွင်းရေးမှူးတာဝန်များ - လုပ်ငန်းတိုင်း၏ ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးကိုညှိနှိုင်းဆွေးနွေးဥက္ကဋ္ဌနှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်ပေးရပါသည်။

ဘဏ္ဍရေးမှူးတာဝန်များ - စာရင်းရှင်းတမ်းပြုလုပ်ပေးရမည်။ဝင်ငွေထွက်ငွေတွေကိုစစ်ဆေးပေးရမည်။

စာရင်းကိုင် - စာရင်းများကို အသေးစိတ်မှတ်တမ်းရေးသွင်းထားရမည်။

စာရင်းစစ် - လုပ်ငန်းတစ်ခုအကောင်အထည်ဖော်ပြီးလျှင် စာရင်းဇယားဝင်ငွေထွက်ငွေ မှန်မမှန်စစ်ဆေးရမည်။

အဖွဲ့ဝင် - ကော်မတီအဖွဲ့တွေအားလုံးပူးပေါင်းပြီးလုပ်ငန်းတွေကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရမည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်များ

၀၉ ၄၇၁၀ ၂၇၁၆ ဦးစိုးနိုင် (အပြောင်းအလဲရှိနိုင်သည်)

ပုံစံ ၁၅၈ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို စစ်ဆေးခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

စီမံကိန်းဝင်ရွာများအနေဖြင့်မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိသဘာဝ အရင်းအမြစ်များကို ထုတ်ယူအသုံးပြုရာတွင် ထိန်းသိမ်းမှု ဆိုင်ရာနည်းဥပဒေသ ဆောင်ရွက်/ရှောင်ရွက်မှုများကို သိရှိ နားလည်စေရန်နှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှုမရှိပါက သစ်တော ပြုန်းတီးခြင်း၊ လောင်စာဆီများအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းကြောင့် လေထုညစ်ညမ်းခြင်း၊ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း စသည့် ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများကို ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြောင်းကို ကောင်းစွာ သိရှိနားလည်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။ နမူနာဇယားတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်/ ရှောင်ရွက်ချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

နမူနာဇယားပုံစံ

- ကြာချိန် (၃၀) နာရီအတွင်း ။
- အသုံးပြုမည့်ပစ္စည်းများ ။
- အသင့်ပြင်ဆင်ထားသည့်မေးခွန်း၊ ဘောပင်၊ ခဲတံ။
- အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်း ။
- ပုံစံအရ ဦးဆောင်၍ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေး ခြင်း။
- ပါဝင်မည့်လူဦးရေ ။
- ပုံစံအရ (က-၊ ဗ-) ။ ရွာမှပါဝင်သူ (က-၊ ဗ-)
- ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့် ။
- မေးခွန်းနမူနာနှင့်ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့်ကို အောက်တွင်ဖော်ပြ ထားပါသည်။ ပူးတွဲပါ စာရွက် တွင် နမူနာဇယားပုံစံကို ဖော်ပြထားပါသည်။

စီမံကိန်းအမည်/ နေရာ	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများကို	
စီမံကိန်းအကြောင်းအကျဉ်း		
ဖော်စဉ်ကျပ်ဆိုင်ရာဖြစ်ပေါ်မှုများ	ရှိ	မရှိ
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းသည် တရားဥပဒေအရ အကာကွယ်ပေးထားသောဧရိယာအတွင်း (သို့) အနီးအနား (သို့) ယင်းသို့ သတ်မှတ်သင့်သည့် နေရာများတွင် ဆောင်ရွက်နေရပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည်အပင်၊ သက်ရှိမျိုးစိတ်တွေကိုအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသလား။	✓	
စီမံကိန်းသည်မူလသစ်တော၊ လူလုပ်သောသစ်တော၊ခြံမြေ၊ စိုစွတ်သောမြေ၊ ဒီရေတာမြေ အနီးအနားမှာရှိနေလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုကိုဖြစ်စေသော သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သဘာဝအလေ့အထကို ခေါင်းပုံဖြတ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် သစ်တောကနေ သစ်တောမဲ့လုပ်ဆောင်မှုအားဖြင့် သစ်တောဆုံးရှုံးအောင် လုပ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် တိကျသောပထဝီအနေအထား၊ ပြောင်းလဲမှုလုပ်နေသလား။		✓

၅၆

စီမံကိန်းအစီအစဉ်များ တိုးတက်မှုအတွက် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်နှင့် သစ်သီးဝလံပင်များကို ရှင်းလင်းသလိုဖြစ်နေသလား။	✓	
စီမံကိန်း၏လုပ်ဆောင်မှုသည် အပင်များပိုးရှိခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးနယ်မြေသစ်များ အတွက်တိုးတက်မှုကို လျော့ကျစေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် အခြားမှလာသော မျိုးစိတ်များနှင့် အဆင်ပြေနေသော သဘာဝသက်ရှိစနစ်ကို ဖျက်စီးနေသလား။		
ပင်လယ်နှင့် ရေနေ ဇီဝသက်ရှိများပေါ်တွင် သက်ရောက်မှု ရှိပါသလား။		
ရေဟောင်းအမွေအနှစ်များ		
စီမံကိန်းသည် သမိုင်းနှင့်ဆိုင်သော ရှေးဟောင်းသုတေသန နယ်မြေဥပဒေအရ ထားမြစ်နယ်မြေအနားမှာရှိနေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ရှေးဟောင်းမြို့များအဖြစ်ဖော်ပြသော ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ် အဖြစ်ရှိနေသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးနယ်မြေ၊ ဘုရားကျောင်းတွေကို ဖျက်စီးစေသလား။		✓
လူတွေချီသုသာန်တွေကို အနှောက်အယှက်ပေးနေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ထင်ရှားသောနေရာ၊ အဆောက်အဦး၊ သတ်မှတ် ထားသော အမျိုးသားအမွေအနှစ်တွေကို အကျိုးသက်ရောက်စေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ယဉ်ကျေးမှု၊ အသက်ရှင်မှုပုံစံ၊ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ပုံစံကို ပြောင်းလဲစေသလား။		
ညစ်ညမ်းမှုများမှ ကာကွယ်ခြင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြစ်ကမ်း၊ စမ်းချောင်းဘေးတွင် လုပ်ဆောင်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ဝိုးသတ်ဆေး၊ ဓာတ်မြေသြဇာ၊ ဓာတုပစ္စည်းသုံးပြီး စီမံကိန်း ဖွံ့ဖြိုးဖို့အတွက်လုပ်ပြီး ရေထုနှင့်မြေထုကို ထိခိုက်စေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် အဆောက်အဦးဆောက်ခြင်းမှ ဆူညံသံ၊ အသေးစား ရေကာတာ၊ နံရံလုပ်ဖို့ အသုံးပြုသောပစ္စည်းများသုံးခြင်း။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်များကို သုံးပြီး ရေကိုလျော့နည်းစေခြင်း။	✓	✗
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်ချက်သည် ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကိုလုပ်ရင်း ဖုန်မှုန့်များကို ထုတ်လွှင့်နေသလား။		
စီမံကိန်းသည် ဒီဇယ်အင်ဂျင်များကို သုံးနေသလား။		✓

ကျေးဇူးပြုဖော်ပြပါ။
 ၁၅.၁၁.၂၀၁၅
 မြန်မာ

X

X

မူဝါဒအကျဉ်းချုပ်

စီမံကိန်း၏ လုပ်ဆောင်မှုများသည် ပတ်ဝန်းကျင်တွင်၊ ညစ်ညမ်းမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုနှင့် ပတ်သက်နေသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအညစ်အကြေးများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လူများ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေပါသလား။	✓	
လူမှုပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ အစီအစဉ်များ၊ နည်းဗျူဟာများ၊ ထိခိုက်မှု ဖြစ်ပေါ်သလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ လူနေမှုပုံစံ၊ လုံခြုံမှု၊ စုစည်းမှုတို့ကို ထိခိုက်မှုဖြစ်ပေါ်ပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းရှိ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများကို ထိခိုက်မှု များဖြစ်ပေါ်ပါသလား။		✓
ပုံမှန်လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။	ကောင်း ✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရေဆိုးမြောင်းစနစ်များ၊ မြည်သူပိုင်ပစ္စည်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် အများပြည်သူနှင့်လုပ်ဆောင်သည့် ဝန်ထမ်းများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်ပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ ရိုရင်းစွဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရင်းမြစ်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ဟု ထင်ပါသလား။	✓	
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုရလဒ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်စစ်ဆေးပြီး၊ ဆောင်ရန်/ ရှောင်ရန် နည်းဥပဒေသဖြင့် ပြန်လည်၍ တိုင်းကာပါ။		

ပုံစံ ၁၆။ ပဋိပက္ခတို စစ်ဆေးခြင်း

Do No Harm မှု

Do No Harm မှုကို BRACED Beda Alliance မိတ်ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများမှ ပြုစုခဲ့သည်။ ၎င်းကို စီမံခန့်ခွဲမှုများ ပြုစုခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေစဉ် ကာလအတွင်းတွင် အရေးကြီးသော ပဋိပက္ခဖြစ်နိုင်သည့် အခန်းကဏ္ဍကိုထည့်သွင်း စဉ်းစားခေါ်ရန်အတွက် ပုံမှန်အသုံးပြု နည်းကိရိယာဖြစ်သည်။ စီစစ်ရန် စာရင်းသည် မြည်စုံမှု မရှိ၊ ပဋိပက္ခစစ်တမ်းကောက် ယူမှု(သို့) ဌာနတွင်းသုံးမှုများ မပါဝင်သော်လည်း ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်ကို အထူးပြုဖော်ပြထားသည်။ ထို့အပြင် ပဋိပက္ခ ဆိုင်ရာအသိရှိခြင်းသည် မှန်သည်။ မှားသည်မေးခွန်းများထက် ပိုမိုသည်။ ပဋိပက္ခ နှင့် တင်းမာမှုများသည် အများအားဖြင့် အဖွဲ့တို့၏ အင်းအားစုပေါ်တွင် မှတည်သည်။ ၎င်းတွင် စီစစ်ရန် စာရင်းကို အသုံးပြုသူတို့မှ အယူအဆကို (သင်တန်းများမှ တဆင့်) နားလည်ရန်၊ အရေးကြီးပြီးစီစစ်ရန်၊ စာရင်းကိုထပ်မံ ဆွေးနွေးရန်တို့အတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။

၁။ ပဋိပက္ခ အခြေအနေကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း။
 ခွဲခြားသူများနှင့် ပေါင်းစည်းသူများစီစစ်ချက်၊ ထို့အပြင်ဆောင်ရွက် သူ စီစစ်လေ့လာချက်များသည်လည်း အဓိကအပိုင်းများတွင် ပါဝင်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အကြောင်းအရာကို နားလည်ရန် ပထမအဆင့်များဖြစ်သည်။
 ၂။ အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု ကြားဆောင်ရွက်မှု
 ဤအပိုင်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အကြား ဘယ်လိုဆက်စပ်မှုရှိသည်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာသည်။ ဆိုးရွား သည့်အခြေအနေတွင် ရှားပါးသည့်အရင်းအမြစ်များဖြင့် သတ်မှတ်ပြီး မည်သည့်စီမံကိန်းမဆို ရပ်ရွာလူထု၊ အုပ်စုများ (သို့) တစ်ဦးတစ် ယောက်အကြားတွင် တင်းမာမှုကိုဖြစ်စေနိုင်သကဲ့သို့ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် အပြုသဘောဆောင်သည့် ကဏ္ဍများလည်း တိုးတက်လာနိုင်သည်။ ၎င်းအချိန်တွင် အဖွဲ့အစည်း/ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုစီသည် ၎င်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက်ပုံကို နားလည်ထားရန်လိုအပ်သည်။